

1988. évi I. törvény

a közúti közlekedésről

A törvény célja

1. § A törvény célja, hogy a közúti közlekedés alapvető feltételeinek, az abban résztvevő személyek és szervezetek jogainak és kötelezettségeinek a meghatározásával elősegítse a közúti személy- és áruszállítási szükségletek kielégítését, a közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfelelő korszerű járműállomány és közúthálózat kialakítását, működését, a közutak védelmét.

A törvény hatálya

2. § (1) A törvény hatálya kiterjed a Magyar Köztársaság területén a közúti közlekedésben résztvevőkre, a közúti járművekre (a továbbiakban: jármű), - a 48. § (4) bekezdésében foglalt eltéréssel - az utakra, az utak környezetére és a közúti közlekedést szolgáló létesítményekre, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló utakon, tereken, parkokban, egyéb közterületeken kialakított várakozási területen járművekkel történő várakozás rendjére.

(2) A Magyar Köztársaság területén kívül a magyar hatósági jelzéssel ellátott járművekre, azok üzemeltetőjára, illetőleg vezetőjére a törvény rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben a külföldi jogszabály vagy nemzetközi szerződés, egyezmény, megállapodás eltérően nem rendelkezik.

(3) A Magyar Köztársaság területén külföldi hatósági jelzéssel ellátott járművekre, azok üzemeltetőjára, illetőleg vezetőjére a törvény rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben jogszabály, nemzetközi szerződés, egyezmény vagy megállapodás másként nem rendelkezik.

(4) A Magyar Honvédség és a fegyveres testületek tagjaira, járműveire és magánútjaira jogszabály eltérő rendelkezéseket állapíthat meg.

(5) A törvénynek az utakra vonatkozó rendelkezéseit az út műtárgyaira és tartozékaira, a közutakra vonatkozó rendelkezéseit - a 8. § (1) bekezdésének *h*) pontja, a 11. § (2) bekezdése, a 30. § és a 43. § kivételével - a közforgalom elől el nem zárt magánutakra is alkalmazni kell.

A közúti közlekedésben résztvevők alapvető jogai és kötelezettségei

3. § (1) A közúti közlekedésben mindenkinek joga van részt venni; a közutat és a közforgalom elől el nem zárt magánutat közlekedés céljából gyalogosként vagy - meghatározott feltételek teljesítése esetén - járművezetőként bárki igénybe veheti. Jogszabály gyalogosok és járművek közlekedését egyes közutakon korlátozhatja vagy kizárhatja.

(2) A közút kezelője a közlekedés résztvevőit tájékoztatja a közlekedés biztonságát és zavartalanságát jelentősen befolyásoló körülményekről.

4. § (1) A közúti közforgalmú személyszállítást végző járművön bárki utazhat, ha a meghirdetett utazási feltételeket megtartja.

(2) A közúti közforgalmú személyszállítást végző jármű üzemeltetője köteles az utazási feltételekről, menetrend alapján közlekedő jármű üzemeltetője ezen kívül a jármű közlekedésének időpontjáról, gyakoriságáról és az utazás egyéb körülményeiről az utasokat tájékoztatni.

5. § (1) Aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles

a) a közúti forgalomra, valamint a közútnak és környezetének a védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megtartani;

b) a közúti jelzések rendelkezéseinek eleget tenni, a forgalom irányítására jogosultak utasításait követni;

c) úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyónbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon és ne zavarjon.

(2) Közúton járművet az vezethet, aki a biztonságos vezetésre alkalmas állapotban van, a jármű vezetéséhez előírt engedéllyel rendelkezik.

(3) A jármű vezetését az üzemeltető nem engedheti meg, illetőleg a vezető nem engedheti át olyan személynek, aki a (2) bekezdésben említett feltételeknek nem felel meg.

(4) A külföldi hatóság engedéllyel és jelzéssel ellátott járművel belföldi közúti forgalomban a külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint lehet részt venni.

6. § (1) Járművel az út-, a forgalmi, az időjárás és a látási viszonyoknak megfelelően kell közlekedni; figyelemmel kell lenni a jármű sajátosságaira, az utasokra és a rakományra.

(2) Járművel az úttest menetirány szerinti jobb oldalán, az út- és a forgalmi viszonyok szerint lehetséges mértékben jobbra tartva kell haladni.

(3) Aki járművel irányt változtat, köteles az azonos irányban vagy szemben haladó, irányt nem változtató járműveknek elsőbbséget adni. Az irányváltatást jól láthatóan és kellő ideig jelezni kell.

(4) Útkereszteződésben - ha közúti jelzésből vagy forgalmi szabályból más nem következik - a jobbról érkező járműnek van elsőbbsége.

7. § (1) A közutat, a közúti jelzést megrongálni, beszennyezni, a közútra a közlekedés biztonságát vagy zavartalanágát hátrányosan befolyásoló tárgyat kitenni, kidobni nem szabad.

(2) Aki a közutat vagy a közúti jelzést megrongálta, beszennyezte vagy a közútra a közúti közlekedés biztonságát, zavartalanágát hátrányosan befolyásoló tárgyat juttatott, köteles a keletkezett veszély elhárításáról gondoskodni, illetőleg ameddig az nem lehetséges, a veszélyről a közlekedés többi résztvevőjét tájékoztatni.

(3) Az a járművezető, aki a közúti jelzés olyan rongálását, beszennyezését észleli, vagy a közútra került olyan akadályt lát, amely a közlekedés biztonságát súlyosan veszélyeztet, köteles erről a rendőrséget vagy a közút kezelőjét értesíteni, és - amennyiben erre lehetősége van - a veszélyt a közlekedés többi résztvevőjének jelezni vagy azt elhárítani (méréselni).

7/A. § (1) A közúti balesettel érintett járművek vezetői - a rendőrhatalóság értesítésének, illetve a rendőri intézkedés hiányában - kötelesek személyazonosságukat és a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításuk fennállását a biztosító intézet megnevezésével együtt hitelt érdemlően igazolni, nevüket, lakcímüket és a balesetben érintett járművek hatósági jelzését közölni.

(2) Ha a baleset folytán megrongálódott jármű vezetője nincs jelen, a károkozó az (1) bekezdésben megjelölt adatokat köteles erre alkalmas módon a helyszínen hátrahagyni, és az esetet a felelősségbiztosítási jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően biztosítóintézetének bejelenteni.

A közúti közlekedéssel összefüggő állami feladatok

8. § (1) A közúti közlekedéssel összefüggő állami és önkormányzati feladatok:

a) a közúti közlekedés tervezése, fejlesztése, szabályozása és ellenőrzése;

b) a közúti közlekedés szervezeti és működési feltételeinek meghatározása;

c) a közúti közlekedési hatósági feladatok ellátása;

d) a tömegközlekedés működtetésének biztosítása;

e) a közúti közlekedés biztonságát szolgáló nevelés, felvilágosítás és propaganda;

f) a közúti közlekedési szakemberek és a közúti járművezetők vizsgáztatása;

g) a járművek műszaki vizsgálata;

h) a közúthálózat fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése;

i) a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánúton, valamint a tereken, parkokban és egyéb közterületeken járművel történő várakozás biztosítása.

(2) A hazai járműállomány rendeltetészerű, biztonságos és a környezetvédelmi követelményeknek megfelelő működtetéséhez szükséges feltételeket (alkatrészellátás, javítás, karbantartás, tüzelő- és kenőanyagellátás stb.) jogi, közgazdasági és hatósági eszközökkel is biztosítani kell.

9. § (1) A közúti közlekedéssel összefüggő állami feladatokat a Kormány, a miniszterek, államigazgatási szervek, valamint az egyéb költségvetési szervek látják el.

(2) A közúti közlekedéssel összefüggő önkormányzati feladatok ellátásáról a helyi önkormányzat képviselő-testülete gondoskodik.

9/A. §

9/B. § (1) Az állam a kizárólagos tulajdonát képező, az országos közúthálózatba tartozó autópályák, autótutak - illetőleg azok egyes szakaszai - és a műtárgyaik létesítése, fejlesztése, felújítása, fenntartása és üzemeltetése (a továbbiakban együtt: működtetés) céljából költségvetési szervet alapíthat, vagy e célra olyan gazdálkodó szervezetet hozhat létre, amelyben többségi részesedéssel, szavazati joggal rendelkezik, vagy a működtetést koncesszióba adhatja.

(2) Az önkormányzat a törzsvagyonának részét képező közutak és műtárgyaik működtetése céljából önkormányzati intézményt, vagy saját többségi részesedésével e célra gazdálkodó szervezetet alapíthat, vagy a működtetést koncesszióba adhatja.

(3)

(4) A koncessziós pályázatot

a) az állam kizárólagos tulajdonát képező, az országos közúthálózatba tartozó autópályák, autóutak - illetőleg azok egyes szakaszai - és a műtárgyaik működtetésére a közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter egyetértésével;

b) az önkormányzat törzsvagyonának részét képező közutak és a műtárgyaik működtetésére az önkormányzat képviselő-testülete írja ki.

(5) A pályázati kiírásnak - a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény 8. §-ában foglaltakon túlmenően - tartalmaznia kell:

a) a koncessziós társaság alaptőkéjének a létesítéshez vagy fejlesztéshez szükséges tőkéhez viszonyított legkisebb mértékét;

b) a koncessziós tevékenység környezetvédelmi követelményeit;

c) a pályázaton való részvétel feltételeit (pl. részvételi díj, biztosíték, a pályázó gazdálkodási, pénzügyi helyzetéről nyújtott tájékoztatás);

d)

(6) A pályázat nyertesének a koncessziós társaságot részvénytársaságként kell megalapítania, amely jogosult az (1) és a (2) bekezdés szerinti közutakhoz közvetlenül csatlakozó üzemanyagtöltő és szervizállomások, pihenőhelyek, egészségügyi és sportlétesítmények, vendéglátó létesítmények és szálláshelyek, kereskedelmi létesítmények, valamint parkolási célú épületek és építmények építésére és/vagy üzemeltetésére.

9/C. § (1) A koncessziós társaság a koncesszió időtartama alatt a 9/B. § (1) és (2) bekezdése szerinti, az általa létesített vagy fejlesztett, felújított, karbantartott és üzemeltetett közutak és műtárgyaik használatától a 33/A. § szerinti használati díjat vagy a 33/A. § szerinti útdíjat szedhet.

(2) A koncessziós szerződés egy alkalommal - eredeti időtartamának legfeljebb felével - külön pályázat kiírása nélkül meghosszabbítható.

9/D. § (1) A járművekkel helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken történő várakozás a helyi közút, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutak, valamint terek, parkok és egyéb közterületek közlekedési célú használata. A kijelölt várakozási terület fenntartása a várakozási terület kezelőjének feladata.

(2) A helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánúton, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken járművel történő várakozás biztosítását célzó közszolgáltatást a tulajdonos helyi önkormányzat, illetve a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 9. § (5) bekezdés szerinti szolgáltató köteles ellátni.

(3) A járművek helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánúton, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken történő várakozása a helyi önkormányzat, illetve az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott szolgáltató és a várakozási terület igénybevevője közötti polgári jogi jogviszony. A várakozási díj és a pótdíj megfizetéséért a jármű üzembentartója felel.

(4) A helyi önkormányzat az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott gazdasági társasággal a (2) bekezdés szerinti közszolgáltatás ellátására szerződést köthet. A szerződésnek tartalmaznia kell:

a) a szolgáltató által ellátandó közfeladatot és egyéb tevékenységet,

b) a várakozási területet, amely tekintetében a szolgáltató a közfeladat ellátására köteles,

c) a helyi önkormányzat és a szolgáltató közötti kapcsolattartás részletes szabályait,

d) a szolgáltató által ellátott feladatok ellenértékének meghatározását,

e) a nyilvántartási, adatszolgáltatási és elszámolási kötelezettségek teljesítésének módját és formáját,

f) a ráfordítások és nyereségek meghatározásának szempontjait,

g) a szerződés időtartamát.

(5) A (4) bekezdés szerinti szerződést - annak módosításaival egységes szerkezetben - az önkormányzat és a gazdasági társaság a hatályba lépését követő 30. napon a honlapján közzéteszi.

A közúti közlekedés fejlesztése

10. § (1) A közúti közlekedést a személy- és áruszállítási szükségletek alapján, a népgazdasági, valamint a terület- és településfejlesztési tervekkel összhangban kell fejleszteni. A fejlesztésnél figyelembe kell venni a közlekedési alágazatok közötti munkamegosztást is. A közúti közlekedésnek kapcsolódnia kell a nemzetközi közúti közlekedés rendszeréhez.

(2) A közúti közforgalmú személyszállításnak a vasúti és vízi közforgalmú személyszállítással együtt hálózatot kell alkotnia.

11. § (1) Az utakat úgy kell fejleszteni, hogy a közutak (országos közutak, helyi közutak) és a közforgalom elől el nem zárt magánutak összefüggő rendszert alkossanak.

(2) A közutak térségi hálózatának tervezése során - a közutak nyomvonalának kijelölésénél, az útkategória és keresztmetszeti megoldás kiválasztásánál, valamint a megvalósítás időbeli ütemezésénél - a következő gazdasági, társadalmi és környezeti szempontokat és hatásokat kell együttesen értékelni, és figyelembe venni:

- a) a létesítés, a felújítás, az üzemeltetés és a használat közvetlen társadalmi költsége,
- b) a közlekedés-biztonsági szempontból várható hatások,
- c) a települési környezetre gyakorolt hatások,
- d) a természeti és kulturális örökségi értékekre, természeti területekre, tájakra és Natura 2000 területekre, valamint a természeti erőforrásokra, különösen a termőföldre gyakorolt hatások és kockázatok,
- e) az elérhetőség-javulásból fakadó térségi gazdaságélénkítő hatás,
- f) nemzetközi együttműködés elősegítése,
- g) a hátrányos térségek, települések felzárkóztatásának célja,
- h) az országos, regionális, kiemelt térségi, megyei, valamint helyi területfejlesztési és -rendezési célok,
- i) a közúthálózat-fejlesztéssel szorosan összefüggő egyéb sajátos szempontok, különös tekintettel a honvédelmi, idegenforgalmi és vidékfejlesztési szempontokra.

A közúti forgalom szervezésének elvei

12. § (1) A közúti forgalomban való részvétel feltételeit és módját a forgalmi igények, a hazai közlekedési gyakorlat és a nemzetközi szabályok figyelembevételével kell meghatározni.

(2) A közutak forgalmi rendjét félreérthetetlenül, úgy kell kialakítani, hogy azt a közlekedés résztvevői kellő időben és könnyen felismerhessék. A forgalmi rend kialakításához a szükséges és lehető legkevesebb közúti jelzőtáblát kell használni. A forgalomban résztvevők továbbhaladásának és úticéljuk elérésének megkönnyítése érdekében megfelelő tájékoztató közúti jelzéseket kell elhelyezni.

(3) A közút területén, a közút felett és mellett tilos elhelyezni olyan jelet, jelzést, egyéb tárgyat és berendezést, amely a közúti jelzésekkel - azok alakjával, színével - összetéveszthető, a láthatóságot akadályozza, alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti. Tilos továbbá elhelyezni - a járda, a gyalogút és a kerékpárút kivételével - a közút területén, a közút felett, továbbá a közút lakott területen kívüli szakasza mellett - a 42/A. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott távolságon belül - reklámtáblát, reklámhordozót és egyéb reklámcélú berendezést. Ez utóbbi tilalom nem vonatkozik azokra a - közvetlenül az út mellett elhelyezett - berendezésekre, amelyek kizárólag a közlekedés biztonságát elősegítő közérdekű tájékoztatást tartalmaznak.

(4) A közlekedési hatóság a (3) bekezdésben megállapított tilalom megszegőjét a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására kötelezi. A közút kezelője a közlekedési hatóság rendelkezése alapján az eltávolítást - a kötelezett költségére és veszélyére - elvégezheti vagy elvégeztetheti.

(5) A közút kezelője a hozzájárulása nélkül vagy attól eltérő módon a közút területén elhelyezett reklámcélú tárgyat vagy berendezést eltávolíthatja.

(6) A közúti forgalmi rend kialakításánál különös figyelmet kell fordítani a gyalogos átkelőhelyek elhelyezésére és megjelölésére, a közúti csomópontok és vasúti átjárók forgalmának szabályozására, a gyalogos- és kerékpáros forgalom biztonságára és - belterületen - a tömegközlekedés zavartalanságára. Fokozottan védeni kell a közúti forgalomban résztvevő gyermekeket, időskorúakat, valamint a mozgáskorlátozottakat és egyéb testi fogyatékosokat.

13. § (1) A forgalom szabályozásánál a közúti közlekedés érdekeit és a kereskedelmi egységek áruval való ellátásához fűződő érdekeket - a közlekedés zavartalanságának és biztonságának megóvása mellett - összhangba kell hozni.

(2) A lakott területeket, különösen a történelmi városrészeket, a műemléki és védett természeti területeket, továbbá a gyógy- és üdülőhelyeket forgalomszabályozási eszközökkel és megfelelő várakozási díjak alkalmazásával is fokozottan védeni kell a közúti közlekedés károsító hatásaitól.

14. § (1) A közút lezárására vagy forgalmának korlátozására (elterelésére)

- a) a közút kezelője a közúton folyó munka, a közút állagának védelme, a közúti forgalom biztonsága miatt,

b) a rendőrség, tűzoltóság és a Magyar Honvédség a rájuk vonatkozó jogszabályok által meghatározott esetekben,
c) a közlekedési hatóság a törvényben meghatározott feladatai ellátásához szükséges mértékben jogosultak.

(2) A közút lezárása vagy forgalmának korlátozása érdekében kihelyezett közúti jelzéseket a munka befejezésekor, illetőleg az ok megszűnésekor haladéktalanul el kell távolítani.

(3) A közút indokolatlan, a szükségesnél nagyobb mértékben vagy hosszabb időtartamra történő lezárásából eredő kárt az intézkedő szerv köteles megtéríteni.

15. § (1) A miniszter - rendeletben - meghatározott járművek közlekedését a közút kezelőjének hozzájárulásához és díj fizetéséhez kötheti.

(2) Az (1) bekezdés szerint megállapított díj, továbbá a 33/A. § szerinti használati díj, útdíj és pótdíj megfizetéséért a járműnek a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény szerinti üzemeltetője felelős.

(3)-(6)

15/A. § (1) A helyi önkormányzat (fővárosban: a fővárosi önkormányzat) rendeletében a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánúton, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken - forgalomszervezési, valamint a 13. § (2) bekezdésében meghatározott indokok alapján, az e törvényben meghatározott keretek között - kijelölhet olyan várakozási övezetet, illetve várakozási övezeten kívül eső olyan várakozó helyet (a továbbiakban együtt: várakozási terület), amelynek a három vagy annál több kerekű járművel történő, várakozási célú használatáért várakozási díjat kell fizetni (a továbbiakban: díjfizetési kötelezettség).

(2) A díj fizetési kötelezettség alá eső várakozási területen - a lehetőségekhez képest egyenlő megoszlásban, illetve a mozgáskorlátozottak által jellemzően igénybe vett közintézmények elérhető közelségében - minden megkezdett ötven várakozási helyből ki kell jelölni legalább egy, a mozgáskorlátozottak számára fenntartott várakozási helyet.

(3) Díjfizetési kötelezettség olyan várakozási terület tekintetében és időszakra rendelhető el, amelyen az adott időszakban a járművek várakozására alkalmas helyek átlagos foglaltsága (a továbbiakban: telítettség) a 70%-ot meghaladja. A 70%-os telítettség mutatót nem kell alkalmazni e törvény hatálybalépése előtt kijelölt várakozási területek tekintetében.

(4) A várakozási díj mértékét a helyi önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) rendeletében egy órára vonatkozó várakozási díjként határozza meg. A várakozási díj mértékének meghatározása során figyelemmel kell lenni a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségére. A várakozási díjat úgy kell megállapítani, hogy legalább a ráfordításokra és a működéshez szükséges kiadásokra fedezetet biztosítson. A várakozási díj mértékét a várakozási terület jellemzői, így különösen: a várakozási terület településen belüli adottságai, infrastruktúra, különböző fizetési lehetőségek biztosítása, figyelembevételével kell meghatározni.

(5) Az egy órára vonatkozó várakozási díj személygépkocsi, három- vagy négykerekű motorkerékpár, valamint három- vagy négykerekű segédmotoros kerékpár várakozása esetén - a tárgyév január 1. napjától tárgyév december 31. napjáig terjedő időszakban - nem haladhatja meg az állami adóhatóság által az előző naptári év szeptemberében és az azt megelőző tizenegy hónapban egy liter ESZ 95-ös ölmozatlan benzin üzemanyagköltség-elszámolással kapcsolatosan alkalmazható áráként havonta közzétett ár egyszerű számítani átlagának a kétszeresét.

(6) Autóbusz, vontató, tehergépkocsi, mezőgazdasági vontató, lassú jármű és pótkocsi várakozása esetén a várakozási díjnak a legmagasabb összege az (5) bekezdésben megjelölt díjak háromszorosa, járműszerelvény várakozása esetén az (5) bekezdésben megjelölt díjak hatszorosa lehet.

(7) A minimálisan fizetendő várakozási díj az adott várakozási területen érvényes egy órai díj alapján számított,

a) jegykiadó automatából váltott jegy, sorompóval biztosított parkoló esetén 15 percnél megfelelő összeg,

b) mobiltelefonos parkolási díjfizetési rendszer használata esetén 15 percnél megfelelő összeg, kivéve, ha a díjfizetés leállítására irányuló kérés a díjfizetés megkezdése utáni első percben megtörténik,

c) előre váltott és a gépjárművezető által érvényesített jegy esetén 30 percnél megfelelő összeg,

d) kézi díjbeszedés esetén egy órának megfelelő összeg.

A minimális fizetendő várakozási díjat a kerekítés szabályai szerint, 5 forintra kell kerekíteni, az érvényességi időt ehhez kell igazítani.

(8) A helyi önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) rendeletében megállapíthatja a várakozási területen a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamát, amely nem lehet egy óránál kevesebb.

15/B. § (1) Várakozási díj a „Parkolj és utazz” (P+R) közúti jelzőtáblával megjelölt várakozási területen nem állapítható meg. Amennyiben a várakozási terület őrzését többlétszolgáltatásként biztosítják, ezért a többlétszolgáltatásért naptári naponként 6-22 óra között legfeljebb az adott településen igénybe vehető közösségi közlekedés legalacsonyabb jegyárával egyező őrzési díj szedhető.

(2) A várakozási területen megkülönböztető fény- és hangjelzéssel jogszerűen felszerelt jármű díjfizetés és időtartam korlátozás nélkül várakozhat.

15/C. § (1) Ha a jármű díjfizetési kötelezettség alá eső várakozási területen díjfizetés nélkül várakozik, vagy a kifizetett várakozási időt egy óránál rövidebb időre történt fizetés esetén 5 perccel, egy órára vagy annál hosszabb időre történt fizetés esetén legalább 15 perccel túllépi, várakozási esetenként egy órai várakozási díjat, továbbá pótdíjat kell fizetni. A helyi önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) rendeletében a várakozás 15 percnél hosszabb díjfizetés nélküli túllépéséhez is kötheti a pótdíjfizetési kötelezettséget.

(2) A pótdíj összege a pótdíj kiszabásának napját követő 15 napon belüli befizetés esetén az adott napon belül díjköteles időszakra és további két órai várakozásra számított várakozási díj, 15 napon túli befizetés esetén az egy órai várakozási díj negyvenszerese. E bekezdés alkalmazása során befizetésnek minősül a fizetési művelet elindítása is. A pótdíj kiszabásáról szóló értesítést a jármű szélvédőlapjátán, vagy a járművön egyéb jól látható helyen kell elhelyezni.

(3) A várakozási díj és a pótdíjfizetési kötelezettség egy év alatt évül el. A várakozási díj és a pótdíj után késedelmi kamat nem követelhető.

(4) Nem szabható ki pótdíj a külön törvényben feljogosított hatóság által kerékbilincsel rögzített járműre.

(5) A 9/D. § szerinti közszolgáltatással kapcsolatban keletkezett ügyfélpanaszok intézése során külön törvény előírásai szerint kell eljárni.

15/D. § (1) Ha a várakozási díjat és a pótdíjat nem fizették meg a helyi önkormányzat, illetve az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott szolgáltató a díj- és pótdíjfizetési felszólítást a várakozási terület díjfizetés nélküli használatának időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül a jármű üzembentartója részére postai küldeményként, vagy más egyéb igazolható módon megküldi.

(2) A 60 napos jogvesztő határidő nem alkalmazható abban az esetben, ha a gépjármű üzembentartója a nyilvántartott adataiban bekövetkezett változásokat a gépjárműnyilvántartás központi szervéhez - az erre vonatkozó jogszabályi rendelkezések megszegésével - elmulasztotta bejelenteni és ezért a fizetési felszólítás nem a tényleges üzembentartó részére került megküldésre.

(3) A várakozási díj- és pótdíjfizetési kötelezettség nem teljesítése esetén a helyi önkormányzat, illetve az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott szolgáltató követelését bírósági úton érvényesítheti. A parkolási díjból eredő igények érvényesítése esetén a kötelezett lakhelye szerinti helyi bíróság kizárólagosan illetékes.

(4) A jármű üzembentartója mentesül a várakozási díj és pótdíj megfizetése alól, ha a jármű a díjfizetés nélkül történt várakozást megelőzően jogellenesen került ki a birtokából, és igazolja, hogy a jogellenességgel összefüggésben kezdeményezték a megfelelő hatóság eljárását.

15/E. § (1) A várakozási díj, a pótdíj a várakozási terület tekintetében tulajdonosi jogot gyakorló helyi önkormányzatot illeti meg. A szolgáltató legalább a közszolgáltatás ellátásához szükséges költségekre jogosult, amelyet az elszámolás jóváhagyását követően a helyi önkormányzat részére külön térít meg.

(2) A várakozási díjból és pótdíjból eredő bevételeket és azok felhasználását a helyi önkormányzatnak nyilván kell tartania. A nyilvántartást az önkormányzat honlapján közzé kell tenni. Az adatok közzétételéért, folyamatos hozzáférhetőségéért és hitelességéért az önkormányzat polgármestere felel. A közzététel elmulasztása esetén, továbbá ha a közzététel nem teljes vagy nem időszzerű, külön jogszabály szerint a törvényességi felügyelet gyakorlására jogosult szerv eljárása kezdeményezhető.

(3) A helyi önkormányzat, illetve az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott szolgáltató a díjfizetési kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére, a díj- és pótdíjkövetelés érvényesítésére a jármű rendszámát, a természetes személy üzemben tartó nevét, születési idejét és lakcímét, a nem természetes személy üzemben tartó megnevezését és székhelyének, telephelyének címét, a kedvezményre jogosító okirat sorszámát *a*) a díj megfizetése esetén az ellenőrzésig, *b*) a díj fizetés elmulasztása esetén a díj- és pótdíjfizetési felszólítás megküldése céljából a 15/D. § (1) bekezdés szerinti jogvesztő határidő eredménytelen elteltének időpontjáig, *c*) a várakozási díj- és pótdíjfizetési kötelezettség nem teljesítése esetén a 15/D. § (3) bekezdése szerinti eljárás céljából az eljárás befejezéséig kezelheti.

16. § (1) Olyan elemi csapás vagy rendkívüli hóakadály elhárítására, amely a közutak forgalmát, a személy- és áruszállítást, emiatt a lakosság ellátását széles körben és jelentősen akadályozza, a védekezés és mentés egységes, központi irányítására, ezen belül a veszélyeztetett terület lakosságának ellátására a miniszter - az érintett tárcák és szervek bevonásával - bizottságot alakít.

(2) Ha az elemi csapás vagy rendkívüli hóakadály elhárítása egységes, központi irányítást nem igényel, a védekezés és mentés irányítása - az érdekeltek bevonásával - a polgármester vagy a főpolgármester, illetőleg a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve feladata.

A közúti közlekedési szakértő

16/A. § (1) Ha e törvény vagy a felhatalmazása alapján kiadott jogszabály közúti közlekedési szakkérdésben szakértő igénybevételét írja elő, vagy szakértő igénybevételéhez jogkövetkezményt állapít meg, - az igazságügyi szakértőkről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő kivételével - szakértőként kizárólag az a személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak annak a szakértőnek az igénybevételéhez fűződnek, aki büntetlen előéletű, nem áll a közúti közlekedési szakértői tevékenységet kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, valamint rendelkezik a Kormány rendeletében meghatározott szakmai képesítéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti szakértői tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a közlekedési hatóságnak vagy - a Kormány rendeletében meghatározott szakterületek esetében - a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvényben meghatározott területi mérnöki kamarának (a továbbiakban: kamara) bejelenteni. A bejelentésben meg kell jelölni a bejelentő természetes személyazonosító adatait.

(3) A közlekedési hatóság, illetve kamara a szakértői tevékenység végzésére jogosult, (2) bekezdés szerinti bejelentést tevő személyekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a szakértői tevékenység végzésére jogosult személy természetes személyazonosító adatait. A nyilvántartásból kizárólag a szakértői tevékenység végzésére való jogosultság igazolása céljából szolgáltatható adat.

(4) Ha hatósági eljárásban közúti közlekedési szakkérdésben szakértő kirendelése szükséges, és jogszabály meghatározott szakértő igénybevételét nem írja elő, e § szerinti szakértőt, ennek hiányában az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény szerinti igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértőt kell kirendelni.

(5) A közlekedési hatóság a közúti közlekedési szakértői tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a szakértő büntetlen előéletű, és nem áll a közúti közlekedési szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. A hatósági ellenőrzés céljából a közlekedési hatóság adatot igényelhet a bünyügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a szakértő büntetlen előéletű-e, valamint, hogy a közúti közlekedési szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e.

(6) A közlekedési hatóság a szakértő (5) bekezdés szerinti személyes adatait a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a szakértő nyilvántartásból való törléséről szóló döntés jogerőre emelkedéséig kezeli.

A közúti közlekedés résztvevőinek nevelése, oktatása, szakképzése és utánképzése

17. § A közlekedés biztonságának fokozása, a közlekedési kultúra növelése, a közlekedési szabályok és a helyes közlekedési magatartásformák megismertetése érdekében rendszeressé kell tenni az erre irányuló nevelést, oktatást, felvilágosító- és propagandamunkát.

18. § (1) A közúti közlekedési szakemberek képzése állami közép- és felsőfokú oktatási intézményekben vagy tanfolyamokon történik.

(2) A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek tanfolyami képzése, továbbképzése és utánképzése a közlekedési hatóság engedélye alapján végezhető. A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésére engedéllyel rendelkező szervezetekről a közlekedési hatóság jogosult a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben, valamint a közlekedési hatóság tevékenységével összefüggésben adatokat nyilvántartani. Az iskolavezetői, a szakoktatói és a vizsgabiztosi tevékenység folytatásához a közlekedési hatóság engedélye szükséges. A tanfolyami képzést, továbbképzést és utánképzést a közlekedési hatóság ellenőrzi, valamint ellátja annak szakfelügyeletét.

(3) A közúti közlekedési szakember - amennyiben külön jogszabály előírja - időszakos, tevékenységének megfelelő ismereteket tartalmazó, szakirányú továbbképzésen köteles részt venni.

(4) Utánképzésen kell részt vennie annak a járművezetőnek

a) akit a bíróság vagy a szabálysértési hatóság közlekedési szabálysértés miatt legalább 6 hónapra, illetve

b) akit a bíróság közlekedési bűncselekmény elkövetése miatt a járművezetéstől eltiltott, továbbá

c) akinek vezetői engedélyét a közúti közlekedési előéleti pontrendszer alapján az eljáró hatóság visszavonta.

(5) A vezetői engedély csak abban az esetben adható vissza, ha az érintett személy igazolja, hogy az utánképzésen részt vett.

(6) Az utánképzésen nem kell részt vennie a járművezetőnek, ha az eltiltás csak járműkategóriára vagy járműfajta terjed ki, és az a vezetői engedély visszavonásával nem jár.

(7) A közlekedési hatóság a (2) bekezdésben meghatározott engedélyköteles tevékenységet engedély nélkül vagy az engedélyben foglaltaktól eltérő módon végzőket 200 000 Ft-ig terjedő bírság fizetésére kötelezheti. A bírság ismételt is kiszabható. A beszedett bírság összege az eljáró hatóságot illeti meg. A bírság mellett a közlekedési

hatóság a képző szerv tevékenységét - külön jogszabályban meghatározott esetekben - felfüggesztheti, illetve az engedélyt visszavonhatja.

(8) A (2) bekezdés szerinti tanfolyami képzésben az iskolavezető és a szakoktató abban az esetben vehet részt, ha a külön jogszabály szerinti feltételeknek megfelel, és a közlekedési hatóság engedélyezte iskolavezetői, illetve szakoktatói tevékenységét. A tanfolyami képzést követő vizsgáztatást a közlekedési hatóság végzi. A vizsgát a közlekedési hatóság vagy az általa megbízott képző szerv (a továbbiakban: megbízott) szervezheti. A vizsgáztatás során a vizsgabiztos tanúsító szervezetként közreműködik. Az eljárásba tanúsító szervezetként csak olyan személy vonható be, akinek a közlekedési hatóság engedélyezte a vizsgabiztosi tevékenységét. A vizsgabiztosi tevékenység folytatását a közlekedési hatóság annak engedélyezi, aki büntetlen előéletű, nem áll vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás vagy közúti járművezetéstől eltiltás hatálya alatt, valamint rendelkezik a miniszter rendeletében meghatározott szakmai képesítéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(9) A közlekedési hatóság a (2) bekezdés szerinti engedéllyel rendelkezőkről névjegyzéket vezet. A névjegyzék - a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározott adatokon túl - tartalmazza a következő adatokat:

- a) természetes személyazonosító adatok,
- b) lakóhely,
- c) továbbképzésen történt részvétel időpontja,
- d) képesítő okmány száma, a kiadás dátuma,
- e) a névjegyzéket vezető közlekedési hatóság megnevezése,
- f) a névjegyzékbe vétel száma, időpontja,
- g) a névjegyzékbe vételt igazoló okmány száma, kiadás dátuma.

(10) A névjegyzék adatai közül a (2) bekezdés szerint engedéllyel rendelkezők családi neve és utóneve, születési családi neve és utóneve, a névjegyzéket vezető közlekedési hatóság megnevezése és a névjegyzékbe vételt igazoló okmány száma, a kiadás dátuma nyilvánosak.

(11) Az iskolavezetőt, a szakoktatót és a vizsgabiztost a közlekedési hatóság a névjegyzékből törli, ha:

- a) kötelező továbbképzésen nem vett részt;
- b) nem rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel;
- c) a névjegyzékbe történő felvételre vonatkozó, külön jogszabályban meghatározott feltételeknek már nem felel meg;
- d) a névjegyzékbe felvett személy ezt kérelmezi;
- e) a névjegyzékbe felvett személy elhalálozott;
- f) az iskolavezetői, a szakoktatói és a vizsgabiztosi tevékenységre külön jogszabályban meghatározott rendelkezéseket ismételten megsérti;
- g) az engedélyezés feltételei nem állnak fenn.

(12) A (11) bekezdés f) pontjában meghatározott esetben a névjegyzékből való törlés határozott időre, legfeljebb azonban öt évre történhet.

(13) A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek külön jogszabályban meghatározott képesítésmegszerzési kötelezettségéhez kapcsolódó elméleti és gyakorlati vizsgák sikeres teljesítéséről

- a) a közúti járművezetők részére a vizsgaigazolást,
  - b) a közúti közlekedési szakemberek részére a képesítés megszerzését igazoló okmányt
- a közlekedési hatóság adja ki.

(14) A (8) bekezdés szerinti járművezetői vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a kérelmező hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, és nem áll a járművezetői vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás vagy közúti járművezetéstől eltiltás hatálya alatt, vagy kéri, hogy e tények fennállására vonatkozó adatokat a bünyügyi nyilvántartó szerv a közlekedési hatóság részére - annak a járművezetői vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa. Az adatigénylés során a közlekedési hatóság a (15) bekezdésben meghatározott adatokat igényelheti a bünyügyi nyilvántartó szervtől.

(15) A közlekedési hatóság a járművezető vizsgabiztosi tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a járművezetői vizsgabiztos büntetlen előéletű, és nem áll a járművezető vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás vagy közúti járművezetéstől eltiltás hatálya alatt. A hatósági ellenőrzés céljából a közlekedési hatóság adatot igényelhet a bünyügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a járművezetői vizsgabiztos büntetlen előéletű-e, valamint, hogy a járművezetői vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás, illetve közúti járművezetéstől eltiltás hatálya alatt áll-e.

(16) A (14) és (15) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a közlekedési hatóság

- a) a járművezetői vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti eljárás jogerős befejezéséig,
b) a járművezetői vizsgabiztos névjegyzékbe vétele esetén a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a névjegyzékből való törlésre irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezeli.

Az utazó munkavállalók munkaideje

18/A. § (1) A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezéseit az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni a közúti szállításban közreműködő azon személyek tekintetében, akik a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, - a vezetési idő, a megszakítás és pihenőidő tekintetében - e törvény, továbbá a 2001. évi IX. törvénnyel kihirdetett, a nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló Európai Megállapodás (AETR) hatálya alá tartozó munkát végeznek.

(2) A 18/C. §-ban foglalt rendelkezéseket abban az esetben is alkalmazni kell, ha a munkavállaló munkavégzése nem esik az (1) bekezdésben meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá, azonban a munkaidőkeret időtartama alatt a munkavállaló az említett jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá tartozó munkát is végez.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott munkavállalónak az (1) bekezdésben meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá tartozó munkavégzése során e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

18/B. § A 18/B-18/J. §-ok alkalmazásában:

a) *munkaidő*: az Mt. 117. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglaltakra figyelemmel különösen

aa) a közúti személyszállítási, illetve áru fuvarozási tevékenységre fordított teljes idő, amely magában foglalja a vezetési időt, a be- és kirakodásra fordított időt, az utasok be- és kiszállásánál való segédkezéssel töltött időt, a jármű takarításával és karbantartásával töltött időt, valamint a jármű, a rakomány vagy az utasok biztonságával kapcsolatos tevékenység idejét és a vonatkozó előírások teljesítésére fordított időt, ideértve a be- és kirakodás felügyeletét, továbbá a rendőrségi, vám-, határőrizeti és az adott szállítási tevékenységgel összefüggésben felmerülő bármely hatósági eljárás időtartamát,

ab) a be- és kirakodásra történő várakozás ideje, amennyiben ennek időtartama előzetesen nem volt meghatározható. Kollektív szerződés jelen rendelkezéstől eltérhet, és a be- és kirakodásra történő várakozás idejét rendelkezésre állási időnek minősítheti, kivéve, ha a munkavállaló a várakozás ideje alatt munkát végez;

b) *rendelkezésre állási idő*:

ba) minden olyan idő, amely nem minősül munkaidőnek és pihenőidőnek, és amely során a munkavállalónak nem kell a munkahelyén tartózkodnia, de készen kell állnia a jármű vezetésének megkezdésére, folytatására, illetve egyéb munka elvégzésére. E feltételek együttes érvényesülése esetén rendelkezésre állási időnek minősül különösen: a jármű kompon vagy vasúton történő szállításához kapcsolódó kíséreti idő, a határátlépéssel és időtartamhoz kötött közlekedési korlátozásokkal (hétfégi, ünnepnap közlekedési korlátozással) összefüggő, valamint a menetrendszerinti autóbusz-közlekedésben foglalkoztatott munkavállalónak a napi munkaidő beosztási terv alapján a járatok érkezése és indítása között várakozással eltöltött idő,

bb) több gépjárművezető járatok esetében a jármű vezetési ideje alatt a járművet vezető személy mellett, vagy a fekvőhelyen eltöltött idő;

c) *munkahely*: a közúti személyszállítást, illetve áru fuvarozást végző vállalkozás valamennyi telephelye és székhelye, az ilyen tevékenység végzéséhez használt jármű, továbbá bármely egyéb hely, ahol a személyszállítási, illetve áru fuvarozási tevékenységgel kapcsolatos feladatokat végzik;

d) *közúti szállításban közreműködő személy*: a munkavállaló és az önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető;

e) *önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető*:

ea) közúti áru fuvarozói vagy autóbuszos személyszállító engedély alapján önálló vállalkozási tevékenység keretében személyek és áruk továbbítására jogosult,

eb) az ea) pontban meghatározott tevékenységhez kapcsolódóan, munkaszerződéssel vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogvisztonnyal nem rendelkezik,

ec) tevékenységét szabadon szervezheti;

f) *a hét*: a munkavégzés helye szerinti helyi időszámítás szerint, hétfő 00:00 órától vasárnap 24:00 óráig terjedő időszak.

18/C. § (1) A 18/A. §-ban említett munkavállalók esetében a munkáltatónak munkaidőkeretet kell megállapítania.

(2) A 18/A. § (1) bekezdésében említett munkavállalók esetében a munkáltató legfeljebb négy hónapos, kollektív szerződés legfeljebb hat hónapos munkaidőkeretet állapíthat meg.

(3) A 18/A. § (2) bekezdésében említett munkavállalók esetében a munkaidőkeret hosszát az Mt.-ben foglaltak szerint kell megállapítani azzal, hogy hat hónaposnál hosszabb munkaidőkeret nem állapítható meg.

(4) A munkaidőkeret átlagában a heti munkaidő a 48 órát nem haladhatja meg.

(5) A heti munkaidő - kollektív szerződés, illetve a 18/A. § (1) bekezdésében meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a 60 órát nem haladhatja meg.

(6) Amennyiben a munkavállalónak további munkaviszonya áll fenn, bármely négy - kollektív szerződés rendelkezése esetén legfeljebb hat - hónapos időszakban az egybeszámított munkaidő heti átlagban a 48 órát nem haladhatja meg, továbbá a munkaidőkeretet úgy kell megállapítani, hogy bármely naptári héten a munkavállaló valamennyi munkaviszonyában egybeszámított munkaideje - kollektív szerződés eltérő rendelkezése hiányában - a 60 órát ne haladja meg.

(7) A (6) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni abban az esetben is, ha a munkavállaló korábbi munkaviszonya megszűnt vagy megszűnik, de négy hónapnál nem régebben korábbi munkaviszonyában munkát végzett.

(8) A (4)-(7) bekezdések alkalmazása során az Mt. 126. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja szerinti rendkívüli munkavégzés időtartamát is figyelembe kell venni.

(9) A (6) és (7) bekezdésben foglalt kötelezettségek munkáltatói teljesítése céljából a munkavállaló köteles havonta, illetve a munkáltató által előírt gyakorisággal írásban elszámolni a más munkáltatónál munkavégzéssel töltött időről.

18/D. § (1) A munkáltató a munkavállalót személyszállítási, illetve áru fuvarozási tevékenység végzésére az egészséges és biztonságos munkavégzés, továbbá a közlekedésbiztonság követelményére figyelemmel, a munkaviszonyra vonatkozó szabályokkal összhangban osztja be.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt követelményeken túlmenően a munkavégzés szervezése során a munkáltatónak - a rendelkezésre álló lehetőségeken belül - törekednie kell arra, hogy a munkavállaló pihenőidejének minél nagyobb részét az általa megválasztott helyen tudja eltölteni.

(3) A munkavállaló munkaidejét a munkaviszonyra vonatkozó szabályok, a szakmai szabályok, a menetrend, és a munkáltató utasításainak keretei között maga osztja be.

18/E. § (1) A munkáltató a munkavállalót a 18/D. § (1) bekezdése szerinti munkavégzésre annak megkezdése előtt legalább 12 órával köteles beosztani, illetve a beosztást a munkavállalóval közölni.

(2) Amennyiben a munkavállaló munkára képes állapotban van, a munkáltató egyoldalú intézkedésével az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéstől eltérhet, ebben az esetben azonban a fuvarfeladat során munkaidőnek minősülő idő első 12 órája rendkívüli munkavégzésnek minősül.

(3) A rendelkezésre állási időnek minősülő időszakot és előrelátható időtartamát - az indulás előtt vagy közvetlenül a rendelkezésre állási idő kezdetét megelőzően - a munkavállalóval ismertetni kell.

18/F. § (1) Amennyiben a 18/A. §-ban megjelölt jogszabály és közösségi jogszabály eltérően nem rendelkezik, a munkaközi szünet nélkül folyamatosan végzett munka a hat órát nem haladhatja meg. Amennyiben a teljes napi munkavégzés ideje hat és kilenc óra közötti, azt legalább 30 perces, amennyiben meghaladja a kilenc órát, legalább 45 perces munkaközi szünettel kell megszakítani.

(2) A munkaközi szünetet egyenként legalább 15 perces időszakokra a munkavállaló feloszthatja.

(3) A rendelkezésre állási idő és az ezt közvetlenül követő munkaidő együttes időtartama a 24 órát nem haladhatja meg, kivéve, ha a munkavégzés határátlépéshez vagy egyéb halaszthatatlan tevékenységhez kapcsolódik. Ebben az esetben a (4) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

(4) Ha a munkavégzési idő és az azt követő rendelkezésre állási idő együttes tartama a 24 órát meghaladja, a rendelkezésre állást követő első lehetséges időpontban a munkavállalónak legalább 11 óra pihenőidőt kell tartani.

18/G. § (1) Amennyiben a munkavégzés - a munkavégzés helye szerinti helyi időszámítás szerint - részben a 00.00 és 04.00 óra közötti időszakra esik (a továbbiakban: éjszakai időszak), a napi munkaidő - ha kollektív szerződés, illetve munkaszerződés eltérően nem rendelkezik - a tíz órát nem haladja meg.

(2) Éjszakai időszak alatti munkavégzés esetén a munkavállalót az Mt. szerinti bérpótlék illeti meg.

18/H. § A munkáltató az Mt. 140/A. §-ában foglaltakon túl a munkavállaló rendelkezésre állási idejét köteles nyilvántartani, valamint a nyilvántartást három évig megőrizni. A munkáltató a nyilvántartás egy példányát köteles a munkavállaló részére - kérésre - átadni.

18/I. § A munkavállalót a rendelkezésre állási időre az Mt. 148. §-a (1) bekezdésében az ügyelet esetén meghatározott munkabér illeti meg.

18/J. § A 18/A. §-ban meghatározott munkavállalókra az Mt. 117/B. §-ának (3) bekezdése, 126. §-a (1) bekezdésének *a)*, *c)* és *d)* pontja, 127. §-a (1) bekezdésének első mondata, továbbá 147. §-ának (6) bekezdése nem

alkalmazható, kivéve a 18/A. § (2) bekezdésében meghatározott munkavállalók olyan munkavégzését, amelyre a jelen törvény szerinti eltérő rendelkezéseket nem kell alkalmazni.

18/K. § Az 50 km távolságot meg nem haladó járáthosszon menetrendszerinti személyszállítási szolgáltatást végző gépjármű vezetőjének a munkabeosztását - a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapul vételével - úgy kell meghatározni, hogy a vezetési szünetek (megszakítások), valamint a vezetési- és pihenő idők mértéke és aránya a gépjármű vezetőjének biztonságos vezetésre alkalmas állapotát folyamatosan biztosítsa.

A járművek használata

19. § (1) A közúti közlekedési szolgáltatások körét, azok végzésének és az azokhoz használt, továbbá a nem közúti közlekedési szolgáltatást végző járművek üzemeltetésének feltételeit a Kormány rendeletben állapítja meg.

(2) A település területén levő taxiállomások igénybevételének rendjét az önkormányzat rendeletben állapíthatja meg.

(3) A közforgalmú személyszállításra az üzemben tartót szerződéskötési kötelezettség terheli.

(4) A közlekedési hatóságnál a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló külön jogszabályban meghatározott áru fuvarozásra és személygépkocsival, autóbusszal végzett személyszállításra vonatkozó engedélyek kiadásával, módosításával és visszavonásával kapcsolatos ügyekben a kérelem elektronikus úton nem terjeszthető elő.

(5) A közúti áruszállítást végző jármű megrakásához alkalmazott, a járműre szerelt vagy önjáró emelő- és rakodógépet csak a külön jogszabályban meghatározott képesítéssel rendelkező, 18. életévét betöltött, egészségügyi szempontból alkalmas személy kezelheti.

(6) Közúti közlekedési szolgáltatást végző vállalkozás vezetője és szakmai irányítója csak olyan személy lehet, aki büntetlen előéletű.

(7) Közúti közlekedési szolgáltatást végző vállalkozás vezetője és szakmai irányítója a tevékenység engedélyezése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a közlekedési hatóság részére hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, vagy kéri, hogy e tény fennállására vonatkozó adatokat a bünyügyi nyilvántartó szerv a közlekedési hatóság részére - a tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa. Az adatigénylés során a közlekedési hatóság a (8) bekezdésben meghatározott adatokat igényelheti a bünyügyi nyilvántartó szervtől.

(8) A közlekedési hatóság hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi, hogy a közúti közlekedési szolgáltatást végző vállalkozás vezetője és szakmai irányítója büntetlen előéletű. A hatósági ellenőrzés céljából a közlekedési hatóság adatot igényelhet a bünyügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a közúti közlekedési szolgáltatást végző vállalkozás vezetője és szakmai irányítója büntetlen előéletű-e.

(9) A (7) és (8) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a közlekedési hatóság a tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása iránti eljárás jogerős befejezéséig vagy az engedély visszavonására irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezeli.

20. § (1) Az e törvényben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban

a) a meghatározott engedélyhez és meghatározott okmány meglétéhez kötött belföldi vagy nemzetközi közúti közlekedési szolgáltatásra (áru fuvarozásra és személyszállításra),

b) a meghatározott okmány meglétéhez kötött saját számlás áru- és személyszállításra,

c) a közúti szállítás szociális előírásaira, a vezetési időre, a szünetre, illetve a megszakításra és a pihenőidőre,

d) a közúti közlekedésben használt menetíró készülék és tachográf-korong, valamint a digitális tachográfokhoz szükséges kártyák használatára,

e) a veszélyes áruk szállítására, a szállítóra (fuvarozóra), a közúti járműre és annak személyzetére, az áru feladójára, átmeneti tárolójára, a csomagolóra, a berakóra, a töltőre, a címzettre és a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó kinevezésére és képzésére,

f) a gyorsan romló élelmiszerek és élő állatok közúti szállítására,

g) a bérelt járművekkel végzett közúti áruszállításra,

h) a közúti közlekedési szolgáltatást vagy saját számlás szállítási tevékenységet végző járművek műszaki és környezetvédelmi tulajdonságaira, a megengedett legnagyobb össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedésére, továbbá az ömlesztett áruk szállítására,

i) a nemzetközi kombinált áru fuvarozást elősegítő kedvezményekre,

j) a nehéz tehergépkocsik közlekedésének korlátozására,

k) a biztonsági öv, a gyermekbiztonsági rendszer, a motorkerékpár-bukósisak és a mobil rádiótelefon használatára vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezettek.

(2) A bírsággal kapcsolatos eljárás lefolytatására - a (11) bekezdésben meghatározott ellenőrzési jogosultsághoz igazodóan - a közlekedési hatóság, a rendőrség, a vámhatóság, a katasztrófavédelmi hatóság és a munkaügyi hatóság (a továbbiakban együtt: eljáró hatóság) jogosult.

(3) A (2) bekezdés szerinti bírságolási eljárásra az eljáró hatóság ellenőrző tevékenységét szabályozó külön jogszabályban foglalt rendelkezéseket az e §-ban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt valamely rendelkezés megsértőjével szemben 10 000 forinttól 800 000 forintig terjedő bírság szabható ki. Az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabandó bírságok, valamint a több jogsértő cselekmény vagy mulasztás esetén az ugyanabban az eljárásban kiszabható bírság maximális összegét külön jogszabály állapítja meg. Nincs helye bírság kiszabásának, ha a jogsértő cselekmény elkövetése óta egy év eltelt (elévülés).

(5) A bírságot a rendelkezés megsértéséért felelős köteles megfizetni. Amennyiben valamely rendelkezés megsértéséért többen is felelőssé tehető, a külön jogszabályban meghatározott bírság összegét a jogsértésben való felelősségük arányában kötelesek megfizetni. Ha a felelősségük aránya nem állapítható meg, a bírságfizetési kötelezettség őket egyenlő arányban terheli. Nem állapítható meg a bírságfizetési kötelezettség a közúti szállítást végző működési körén kívül eső olyan elháríthatatlan ok esetén, amelyet az nem látott és ésszerű elvárhatóság mellett nem is láthatott előre.

(6) A beszedett bírság a központi költségvetés központosított bevételét képezi. A kivetett bírság összegének megfizetése meghatározott számlára történő befizetéssel történik. A megfizetett bírság, illetőleg a pénzkövetelés biztosítás összegét a külön jogszabályban foglaltak szerint, az azt megállapító határozat jogerőre emelkedéséig az eljáró hatóságnak letétként kell kezelnie.

(7) Az (1) bekezdés *k*) pontját kivéve közúti forgalomban történő ellenőrzés esetén a járművet - a veszélyes áru, a gyorsan romló élelmiszer és az élő állat szállítmány feltartóztatására vonatkozó előírások megtartásával - a bírság, illetőleg a pénzkövetelés biztosítás megfizetéséig az erre vonatkozó külön határozat kiadása nélkül a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvénynek a biztosítási intézkedésekre vonatkozó feltételek szerint vissza lehet tartani. A jármű nem tartható vissza különösen abban az esetben, ha

a) a bírságfizetésre kötelezett (kötelezettek) székhelye, illetve lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye a Magyar Köztársaság területén van és a kötelezett rendelkezik az állami adóhatóság által kiadott adószámmal, illetve adóazonosító jellel, vagy

b) a bírságfizetési kötelezettség teljesítéséért pénzügyi intézmény kezességet, bankgaranciát vállal vagy a kötelezettséget belföldön bejegyzett, adószámmal rendelkező gazdálkodó szervezet átvállalja és ezt a tényt a bírságfizetésre kötelezett az eljárás során hitelt érdemlően igazolja.

(8) A jármű részére a visszatartás idejére várakozó helyet kell kijelölni és a jármű forgalmi engedélyét - az átvételét igazoló elismervény egyidejű kiállítására és a járművezető részére történő átadása mellett - a visszatartás időtartamára el kell venni. A külföldi hatóság által kiadott forgalmi engedélyt - ha azt a jogosult a visszatartás időtartamának lejáratát követő három napon belül nem veszi át - a kiállító hatósághoz kell megküldeni.

(9) A jármű vezetőjét a külön jogszabályban foglaltak szerint írásban tájékoztatni kell magyar, angol, német vagy orosz nyelven a (8) bekezdés szerint kijelölt várakozási helyről és annak megközelítési útvonaláról, továbbá a bírságolási eljárás lefolytatására vonatkozó jogszabályi rendelkezésekről.

(10) A jármű visszatartásából eredő kárért az eljáró hatóság felelősséggel nem tartozik.

(11) A Magyar Köztársaság területén magyar vagy külföldi rendszámú közúti járművel végzett áru-, illetve személyszállítási tevékenységre az (1) bekezdés szerinti rendelkezések megtartását

a) belföldi forgalomban közlekedő jármű esetén

aa) a közlekedési hatóság és a rendőrség,

ab) az (1) bekezdés *c*)-*e*) pontja tekintetében, valamint az (1) bekezdés *h*) pontjában a megengedett legnagyobb össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedésének tekintetében a vámhatóság is,

ac) az (1) bekezdés *e*) pontja tekintetében a katasztrófavédelmi hatóság is,

b) nemzetközi forgalomban közlekedő jármű esetén

ba) a közlekedési hatóság, a rendőrség és a vámhatóság,

bb) az (1) bekezdés *e*) pontja tekintetében a katasztrófavédelmi hatóság is,

c) az üzemmentartó telephelyén

ca) a közlekedési hatóság és a rendőrség,

cb) az (1) bekezdés *c*) és *d*) pontja tekintetében külön jogszabály alapján a munkaügyi hatóság is,

d) az (1) bekezdés *e)* pontja tekintetében - a veszélyes áru szállítójának (fuvarozójának), feladójának, csomagolójának, be- és kirakójának, töltő- és ürítőjének, címzettjének telephelyén is - külön jogszabály alapján a katasztrófavédelmi hatóság és a vámhatóság is,

e) az (1) bekezdés *k)* pontja tekintetében a rendőrség jogosult együtt vagy önállóan ellenőrizni. A közúti forgalomban közlekedő járműnek az (1) bekezdés *c)* és *d)* pontjában meghatározott ellenőrzésébe a munkaügyi hatóság is, a belföldi forgalomban közlekedő járműnek az (1) bekezdés *a)* és *b)*, valamint *f)-j)* pontjában meghatározott ellenőrzésébe a vámhatóság is, az (1) bekezdés *h)* pontjában meghatározott, a megengedett legnagyobb össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek ellenőrzésébe a közút kezelője is bevonható.

(12) Amennyiben a közúti járművel végzett tevékenység az (1) bekezdésben megjelölt rendelkezéseknek a határon történő belépés alkalmával nem felel meg, a vámhatóság vagy a rendőrség a közúti jármű belépését - a közlekedési hatóság haladéktalan értesítése mellett - megtagadhatja.

(13) Az e § szerinti, a közúti áru- és személyszállítást érintő ellenőrzések szakmai útmutatását és koordinációját - a külön jogszabályban meghatározott rendelkezések szerint - a közlekedési hatóság látja el.

(14) Az e § alapján lefolytatott bírságot az eljárás során hozott döntéssel szemben előterjesztett fellebbezés esetén a fellebbezéssel nem támadott rendelkezés jogerős.

21. § (1) A gépjármű üzemben tartója, illetve a 21/A. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a gépjárművet használatra átvevő személy felel azért, hogy az általa üzemeltetett, illetve használt gépjárművel

- a)* a megengedett legnagyobb sebességre,
- b)* a vasúti átjárón való áthaladásra,
- c)* a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire,
- d)* a járművel történő megállásra és várakozásra,
- e)* az autópálya leálló sávjának igénybevételére,
- f)* a behajtási tilalomra, a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra,
- g)* a természet védelmére

vonatkozó - külön jogszabályban meghatározott - egyes előírások betartásra kerüljenek.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti egyes előírásokat megszegik, az üzemben tartóval, illetve a 21/A. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a gépjárművet használatra átvevő személlyel szemben 30 000 forinttól 300 000 forintig terjedő közigazgatási bírságot kell kiszabni. Az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét a Kormány rendeletben határozza meg. Amennyiben egy cselekménnyel több előírást szegnek meg és azt egy eljárásban bírálják el, a kiszabandó bírság összegét az egyes szabályszegésekhez rendelt bírságösszegek összegeként kell megállapítani.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott közigazgatási bírság kiszabásának kizárólag a külön jogszabály szerinti technikai eszközzel készített és továbbított felvétellel dokumentált szabályszegés esetén van helye.

(4) A bírságot a hatóság az (1) bekezdésben meghatározott előírás megszegését követő 60 napon belül szabja ki. A 21. § (2) bekezdése szerinti közigazgatási bírságot kiszabó, elsőfokú határozat meghozatala informatikai eszközzel, automatizált módon történhet. Automatizált egyedi döntésen a kiadmányozásra jogosult aláírása és a hatóság bélyegzőlenyomata is informatikai eszközzel rögzíthető, ha az aláírás és a bélyegzőlenyomat hitelességét a hatáskör gyakorlója egyedi döntésével hitelesítette.

(5) A Kormány - az (1) bekezdésben foglaltakra figyelemmel - rendeletben állapítja meg azon szabályszegések körét, amelyek esetén az érintett gépjármű üzemben tartója, illetve a 21/A. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a gépjárművet használatra átvevő személy közigazgatási bírsággal sújtandó.

(6) A (3) bekezdés szerint kijelölt hatóság a közigazgatási bírság kiszabására irányuló eljárásban közvetlenül adathozzáféréssel átveheti a gépjármű-nyilvántartásból a szabályszegés bizonyításához szükséges külön jogszabály szerinti jármű-azonosító adatokat, a természetes személy üzemben tartó személyes adatait és a nem természetes személy üzemben tartó azonosításához szükséges adatokat.

(7) A beszedett bírság felhasználását a Kormány rendeletben szabályozza.

21/A. § (1) Az üzemben tartó mentesül a 21. § (2) bekezdése alapján kiszabott közigazgatási bírság megfizetése alól, ha a gépjármű - a szabályszegés időpontját megelőzően - jogellenesen került ki a birtokából és igazolja, hogy a jogellenességgel összefüggésben - a bírságot kiszabó határozat kézbesítését megelőzően - kezdeményezte a megfelelő hatóság eljárását.

(2) Ha a gépjárművet az üzemben tartó a szabályszegést megelőzően más természetes személy vagy nem természetes személy használatába adta, és ezt a használatba vevő személy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, a (4) bekezdés szerinti adatokat tartalmazó nyilatkozatával igazolja, vagy - azon gépjárművek esetében, amelyek külön jogszabály alapján a közúti forgalomban menetlevéllel, illetve fuvarlevéllel vehetnek részt - olyan

menetlevéllel, illetve fuvarlevéllel igazolja, amelyek a (4) bekezdés szerinti adatokat tartalmazzák, a közigazgatási bírságot a használatba vevő személlyel szemben kell kiszabni.

(3)

(4) A (2) bekezdés szerinti nyilatkozat, menetlevél, illetve fuvarlevél tartalmazza

a) a gépjármű hatósági jelzését,

b) a természetes személy üzemben tartó és használatba vevő nevét, születési idejét, születési helyét, lakcímét, nem természetes személy üzemben tartó és használatba vevő esetén annak megnevezését és székhelyének (telephelyének) címét,

c)

valamint

d) azon időszak megjelölését, amelyre a gépjármű használatát a használatba vevő az üzemben tartótól átvette.

(5)

21/B. § (1) A közigazgatási bírság kiszabására irányuló eljárás a szabálysértési eljárás ugyanazon jogsértés miatt történő lefolytatását nem érinti.

(2) Helyszíni bírság, továbbá szabálysértési eljárásban pénzbírság nem szabható ki azzal a személlyel szemben, akivel szemben a szabálysértés alapjául szolgáló előírás megsértése miatt a 21. § (1) és (2) bekezdése alapján vagy a 21/A. § (2) bekezdése alapján közigazgatási bírság kiszabásának van helye.

A közúti járművek üzemeltetésének műszaki feltételei

22. § (1) Belföldi üzemben tartás céljából csak olyan típusú jármű gyártható vagy hozható be külföldről, amelyre a közlekedési hatóság - típusjövahagyás keretében típusvizsgálat alapján, illetőleg a külföldön kiadott típusjövahagyó okmány honosításával - típusbizonyítványt adott ki. Egyedi jármű vagy járműsorozat behozatala esetén a közlekedési hatóság a típusvizsgálattól és a típusbizonyítvány kiadásától eltekinthet.

(2) A típusvizsgálat során azt kell ellenőrizni, hogy a járműtípus megfelel-e a jogszabályban meghatározott műszaki, közlekedésbiztonsági, környezetvédelmi és munkavédelmi követelményeknek.

(3) Jármű egyedi előállításához (összeépítéséhez), átalakításához, forgalomba helyezéséhez a közlekedési hatóság előzetes engedélyre szükséges.

(4) A közlekedési hatóság az engedélyezett járműtípusok, valamint a jövahagyott alkatrészek, tartozékok és önálló műszaki egységek típus-meghatározó műszaki adatairól nyilvántartást vezet.

22/A. § (1) A külön jogszabályban meghatározott, a közúti járművekkel, jármű-alkatrészekkel és önálló műszaki egységekkel kapcsolatos

a) típusjövahagyás kiadásának hatósági eljárása vagy a jármű gyártója által kezdeményezett visszahívása során hamis nyilatkozatot tevő,

b) típus-jövahagyási, illetve üzemelési határérték vizsgálati eredményt meghamisító,

c) típusjövahagyás visszavonását vagy gyártói visszahívást eredményező adatokat vagy műszaki előírásokat visszatartó,

d) hatástalanító berendezés alkalmazási tilalmat megszegő és

e) információhoz való hozzáférés biztosítási kötelezettségét nem teljesítő

gyártóval szemben 100 000 forinttól 1 000 000 forintig terjedő bírság szabható ki. Az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét külön jogszabály határozza meg.

(2) A kivetett bírság összegének megfizetése meghatározott számlaszámra történő befizetéssel történhet.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezések megtartását a közlekedési hatóság ellenőrzi.

23. § (1) Jármű - a (3) bekezdésben meghatározott vizsgálatot követően - abban az esetben helyezhető forgalomba, ha a tulajdonos a tulajdonjog megszerzésének jogszerűségét, a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás fedezetének meglétét és a külön jogszabályban meghatározott regisztrációs adó megfizetését a közlekedési igazgatási hatósági eljárásban igazolta.

(2) A jármű forgalomba helyezése a hatósági jelzés és engedély kiadásával és az országos járműnyilvántartásba bejegyzésével valósul meg.

(3) A hatósági engedély és jelzés kiadása előtt a közlekedési hatóság vizsgálaton (a továbbiakban: forgalomba helyezés előtti vizsgálat) ellenőrzi, hogy a jármű megfelel-e a típusbizonyítványban foglaltaknak vagy - ha a hatóság típusbizonyítvány kiadásától eltekintett - a 22. § (2) bekezdésében említett követelményeknek.

(4) A közlekedési hatóság típusbizonyítvány alapján forgalmazott új jármű forgalomba helyezés előtti vizsgálatától eltekinthet. A forgalmazónak a forgalomba helyezéshez kapcsolódó tevékenységét a közlekedési hatóság ellenőrzi.

(5) Egyedileg előállított (összeépített) vagy átalakított jármű esetén a közlekedési hatóság azt vizsgálja, hogy a jármű megfelel-e az előzetes engedélyben foglaltaknak. Előzetes engedély nélkül előállított vagy átalakított járműre hatósági engedély és jelzés nem adható.

(6) A belföldön üzemeltetni kívánt, külföldi rendszámmal ellátott jármű forgalomba helyezését a jármű belföldi üzemben tartója a tulajdonszerzést, illetőleg a jármű behozatalát követő legfeljebb 30 napon belül köteles kezdeményezni.

(7) Az Európai Gazdasági Térség más tagállamában kiadott érvényes hatósági engedéllyel és jelzéssel ellátott jármű forgalomba helyezése előtt a közlekedési hatóság - a típusvizsgálat és a (3) bekezdésben meghatározott forgalomba helyezés előtti vizsgálat mellőzésével - a jármű eredeti okmányai, valamint a származási ország hatósági nyilvántartásai alapján, szemle alkalmazásával állapítja meg a jármű nyilvántartásba veendő műszaki adatait.

24. § (1) Az üzemben tartó felelős azért, hogy a forgalomban tartott járműve a műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfeleljen.

(2) A járművek megfelelőségét időszakos vizsgálaton a közlekedési hatóság ellenőrzi.

(3)-(5)

(6) Ha a jármű az (1) bekezdésben említett követelményeknek nem felel meg, az időszakos vizsgálatot végző közlekedési hatóság a jármű forgalomban tartását megtiltja és erről informatikai rendszere útján - gépjármű, mezőgazdasági vontató, lassú jármű és ezek pótkocsija esetén - a közlekedési igazgatási hatóságot értesíti.

(7) A 23. § (3) bekezdésében említett és a közlekedési hatóság által feljogosított belföldi gyártót, kereskedelmi forgalmazót, illetőleg a (3) bekezdés alapján időszakos vizsgálatot végző kijelölt vizsgáló állomást a miniszter által rendeletben meghatározott hatósági eljárások díjának a jogszabályban foglalt hányada illeti meg.

24/A. § (1) A típusvizsgálat során - a Kormány rendeletében meghatározott esetben - a közlekedési hatóság által engedélyezett tanúsító szervezet (a továbbiakban: típusvizsgáló) működik közre a tényállás tisztázásában.

(2) A jármű időszakos vizsgálata és rendszeres környezetvédelmi felülvizsgálata során - a miniszter rendeletében meghatározott esetben - a közlekedési hatóság által engedélyezett tanúsító szervezet (a továbbiakban: vizsgáló állomás) működik közre a tényállás tisztázásában.

(3) A típusvizsgálóra és a vizsgáló állomásra vonatkozó követelményeket, valamint a tanúsítási tevékenységükre vonatkozó szabályokat a miniszter, a típusvizsgáló és vizsgáló állomás engedélyezésére irányuló eljárás részletes szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

(4) A típusvizsgáló és a vizsgáló állomás engedélyezésére irányuló eljárásban a közlekedési hatóság határozathozatal helyett a típusvizsgálóval, illetve a vizsgáló állomással hatósági szerződést köt a vizsgálatok elvégzéséhez szükséges feltételek biztosítására, valamint a tényállás tisztázásában való közreműködésre.

(5) A vizsgáló állomás tekintetében a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság feladatait a közlekedési hatóság látja el.

(6) A jármű időszakos vizsgálata során a jármű műszaki megvizsgálását, illetve környezetvédelmi felülvizsgálatát a közlekedési hatóság köztisztviselője, illetve a (2) bekezdésben meghatározott tanúsító szervezettel foglalkoztatási jogviszonyban álló, a közlekedési hatóság által kiadott engedéllyel rendelkező személy (a továbbiakban: műszaki vizsgabiztos) végzi. Műszaki vizsgabiztosi tevékenység folytatását a közlekedési hatóság annak engedélyezi, aki büntetlen előéletű, nem áll műszaki vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, valamint rendelkezik a miniszter rendeletében meghatározott szakmai képesítésekkel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek. A közlekedési hatóság az engedéllyel rendelkező személyről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a vizsgabiztosi tevékenység végzésére jogosult személy természetes személyazonosító adatait.

(7) A (6) bekezdés szerinti műszaki vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a műszaki vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti kérelmet benyújtó személy hatósági bizonyítvánnyal igazolhatja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, és nem áll a műszaki vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, vagy kéri, hogy e tények fennállására vonatkozó adatokat a bünyügyi nyilvántartó szerv a közlekedési hatóság részére - annak a műszaki vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa. Az adatigénylés során a közlekedési hatóság a (8) bekezdésben meghatározott adatokat igényelheti a bünyügyi nyilvántartó szervtől.

(8) A közlekedési hatóság a műszaki vizsgabiztosi tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a műszaki vizsgabiztos büntetlen előéletű, és nem áll a műszaki vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. A hatósági ellenőrzés céljából a közlekedési hatóság adatot igényelhet a bünyügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a műszaki vizsgabiztos büntetlen előéletű-e, valamint, hogy a műszaki vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e.

(9) A (6)-(8) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a közlekedési hatóság

a) a műszaki vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti eljárás jogerős befejezéséig,

b) a műszaki vizsgabiztos nyilvántartásba vétele esetén a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a nyilvántartásból való törlésre irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezelheti.

24/B. § (1) Ha a biztosító a közlekedési hatóságot arról értesíti, hogy a kárfelvételi eljárásban úgy ítélte meg, hogy a közlekedési balesettel érintett gépjármű a közúti forgalomban történő részvételre közlekedésbiztonsági szempontból alkalmatlannak tekintendő, a közlekedési hatóság az értesítés kézhezvételét követő 8 munkanapon belül a gépjármű műszaki vizsgálatát rendeli el.

(2) Ha a közlekedési hatóság az (1) bekezdésben meghatározott vizsgálat alapján azt állapítja meg, hogy a gépjármű a közúti forgalomban való részvételre műszakilag

a) alkalmas, erről értesíti az (1) bekezdés szerinti biztosítót,

b) alkalmatlan, a 24. § (6) bekezdésben foglaltak szerint jár el, és erről értesíti a (1) bekezdés szerinti biztosítót.

(3) Ha az üzemben tartó az (1) bekezdésben meghatározott vizsgálatra a gépjárművet nem mutatta be, a közlekedési hatóság erről a tényről értesíti a biztosítót, valamint a közlekedési igazgatási hatóságot.

(4) Az (1) bekezdés szerinti eljárásban a műszaki vizsgálat díjának megfizetése a gépjármű tulajdonosát vagy üzemeltetőjét terheli.

25. § E törvénynek

a) a hatósági engedélyre, jelzésre, nyilvántartásba vételre és a hatósági vizsgálatokra vonatkozó rendelkezései a kerékpárokra, az állati erővel vont járművekre, a kézikocsikra és a lassú járművek külön jogszabályban meghatározott egyes fajtáira,

b) a hatósági engedélyre, a hatósági jelzésre és a nyilvántartásba vételre vonatkozó rendelkezései a két- és háromkerékű segédmotoros kerékpárokra,

c) az időszakos vizsgálatra vonatkozó rendelkezései a segédmotoros kerékpárokra,

d) a típusvizsgálatra és típusbizonyítványra vonatkozó rendelkezései az egyedileg behozott, előállított (összeépített) vagy átalakított segédmotoros kerékpárokra, illetőleg a forgalomba helyezés előtti vizsgálatra vonatkozó rendelkezései az egyéb, két- és háromkerékű segédmotoros kerékpárokra nem terjednek ki.

25/A. § A közúti forgalomban

a) a gépkocsi,

b) a motorkerékpár [ideértve a négykerékű motorkerékpárt is (quad)],

c) a mezőgazdasági vontató,

d) a négykerékű segédmotoros kerékpár (quad),

e) a pótkocsi,

f) a lassú jármű

- a 25. §-ban meghatározott kivételek alkalmazása mellett - a közúti forgalomban érvényes hatósági engedéllyel és jelzéssel vehet részt.

26. § A járműállomány zavartalan üzemeltetése érdekében hazai gyártású járműveknél a gyártó, importból származó járműveknél az importáló feladata

a) a járművek alkatrészekkel, felszerelésekkel és tartozékokkal való ellátása,

b) a vevőszolgálati javítóhálózat megszervezése,

c) a műszaki dokumentáció rendelkezésre bocsátása,

d) a szakemberek részére típusismereti képzés és továbbképzés.

27. § (1) A járműjavítási és karbantartási, valamint a bontási tevékenység (a továbbiakban együtt: járműfenntartó tevékenység) végzésének feltételeit, a javításhoz, karbantartáshoz, illetve a bontáshoz szükséges eszközöket, berendezéseket és alkalmazott technológiákat, illetőleg a járműjavításhoz felhasznált alkatrészekre, felszerelésekre, tartozékokra, valamint a tüzelő- és kenőanyagokra vonatkozó minőségi követelményeket a miniszter rendelete határozza meg.

(2) Aki járműfenntartó tevékenységet kíván folytatni, köteles e szándékát a közlekedési hatóságnak bejelenteni.

(3) A (2) bekezdést a szolgáltatásnak a határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő ellátására is alkalmazni kell.

(4) A hulladékká vált jármű bontását a környezetvédelmi hatóság által kiadott veszélyes hulladékkezelési tevékenység végzésére jogosító engedéllyel is rendelkező járműfenntartó (a továbbiakban: regisztrált bontó-hulladékkezelő) végezheti. A (2) bekezdés szerinti bejelentést a veszélyes hulladékkezelési tevékenység engedélyezése iránti kérelemmel egyidejűleg a környezetvédelmi hatóságnál is meg lehet tenni, amely a bejelentést haladéktalanul továbbítja a közlekedési hatósághoz.

(5) A hulladékká vált jármű bontásához a jármű tulajdonosának kérelmére a közlekedési hatóság által kiadott egyedi engedély szükséges. A regisztrált bontó-hulladékkezelő - a közlekedési hatósággal kötött megbízási szerződés alapján - a bontási engedély kiadását megelőző vizsgálatban közreműködik.

(6) A járműfenntartó tevékenység tekintetében a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság feladatait a közlekedési hatóság látja el.

28. § (1) A járművek környezetszennyezését a közlekedési hatóság az időszakos vizsgálat keretében elvégzett rendszeres környezetvédelmi felülvizsgálat keretében, valamint közúton és a jármű telephelyén végzett mérésekkel ellenőrzi.

(2)

(3) A gépjárművek tüzelőanyag-fogyasztásának és üvegházhatást okozó gázkibocsátásának széles körű ismertetése, az új személygépkocsik vásárlóinak környezetvédelmi szempontból kedvező irányú befolyásolása érdekében a közlekedési hatóságnak a típusbizonyítvány (22. §) alapján, vagy járműsorozatban történő behozatal keretében megvalósuló forgalomba helyezés előtt meg kell állapítania a személygépkocsik külön jogszabályok szerint mért tüzelőanyag fogyasztását és szén-dioxid kibocsátását.

(4) A közlekedési hatóság évente legalább egyszer kiadvány formájában közzéteszi a forgalmazott új személygépkocsik hivatalos tüzelőanyag fogyasztási és szén-dioxid kibocsátási adatait, illetve ezeket - az időközben megjelenő gépjárműtípusok esetében - térítés ellenében rendelkezésre bocsátja.

Út építése, kezelése, fenntartása, megszüntetése és elbontása

29. § (1) Az országos közutak építtetője - a magántőke bevonásával megvalósuló utak kivételével - a Magyar Állam kizárólagos tulajdonában lévő, az országos közúthálózat fejlesztési és építetői feladatainak ellátásáért felelős, részvénytársasági formában működő gazdasági társaság, a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: NIF Zrt.). Az út 33. § (1) bekezdésének *b*) pontja szerinti kezelője építtetőnek minősül a vele - külön jogszabály alapján - megkötött szerződés szerinti felújítási, karbantartási, illetőleg fejlesztési feladatok tekintetében. Az építtető - a magántőke bevonásával megvalósuló utak kivételével - a Magyar Állam javára és nevében jár el. Az országos közút fejlesztéséhez szükséges megvásárolt, illetve kisajátított földrészlet a Magyar Állam tulajdonába és e törvény erejénél fogva, ellenérték nélkül az építtető vagyonkezelésébe kerül, amelyet köteles az ingatlan-nyilvántartásba bejegyeztetni. Az építtető a vagyonkezelői jog bejegyzésére vonatkozó földhivatali határozatot annak kézhezvételétől számítottan haladéktalanul köteles a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: MNV Zrt.) részére tájékoztatásul megküldeni. Ezen ingatlanok vagyonkezelői jogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzése és annak ingatlan-nyilvántartásból való törlése után igazgatási szolgáltatási díjat nem kell fizetni.

(2) Az építtető - a magántőke bevonásával megvalósuló utak kivételével - a beruházás előkészítéseként teljes körűen elkészítteti a szükséges terveket, tanulmányokat. Ügyfélként részt vesz a hatósági és egyéb igazgatási eljárásokban, saját nevére megszerzi az építési engedélyeket, elvégzi vagy elvégezteti a munkaterület előkészítését (beleértve különösen a területszerzést, megelőző régészeti feltárást, közműkiváltást, illetve -fejlesztést, terület-előkészítést), továbbá lefolytatja a közbeszerzési eljárásokat. Az építtető építési szerződéseket köt a megvalósításra, ellátja a mérnöki felügyeletet, lebonyolítja a műszaki átadás-átvételt. Az építtetőre a gyorsforgalmi utak közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló jogszabály rendelkezései is irányadóak.

(3) A NIF Zrt. - az elkészült utak ideiglenes, valamint végleges forgalomba helyezése után - a felhasznált forrásokkal és a létrehozott eszközökkel elszámol a Magyar Állam nevében eljáró, a forrásokat rendelkezésre bocsátó szervvel. Az elszámolás során a NIF Zrt. az utakat, illetve az egyes projektekkel kapcsolatban létrehozott vagy megszerzett egyéb eszközöket is magában foglaló földterületet, mint állami vagyont a vagyonkezelői jogának egyidejű megszűnése mellett közvetlenül átadja (nyilvántartásaiból az elszámolásra kapott forrásokkal szemben kivezeti) az MNV Zrt. részére, amelyet az MNV Zrt. a miniszter és az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter egyetértésével megjelölt szervezet részére vagyonkezelésbe ad és azzal vagyonkezelési szerződést köt. A más vagyonkezelésében álló állami vagynon végzett értéknövelő beruházások, felújítások, azokhoz kapcsolódó új eszköz létrehozása esetén a NIF Zrt. azt a vagyonkezelő részére adja át, amely köteles az MNV Zrt. felé a vagyonkezelési szerződésében foglaltak szerint a vagyon értékének változásával elszámolni.

(4) A (3) bekezdést kell alkalmazni abban az esetben is, ha a (2) bekezdés szerinti építetői feladatokat az út kezelője látja el, azzal, hogy a felhasznált forrásokkal és a létrehozott eszközökkel a Magyar Állam nevében eljáró, a forrásokat rendelkezésre bocsátó szervvel, a vele - külön jogszabály alapján - megkötött szerződés rendelkezései szerint számol el.

(5) Az út létesítését, korszerűsítését (a továbbiakban együtt: építés), a forgalom részére átadását, megszüntetését, elbontását - mint fontos közérdekű és közcélú tevékenységet - a közlekedési hatóság engedélyezi. Az engedélyezési eljárások ügyintézési határideje 45 munkanap.

(6) Aki hatósági engedély nélkül épít utat, vagy az engedélyben foglaltaktól eltér, a közlekedési hatóság megbírságolja és az eredeti állapot helyreállítására vagy - amennyiben az út a külön jogszabályban foglalt feltételeknek megfelel vagy megfelelővé alakítható át - a fennmaradáshoz szükséges intézkedések megtételére kötelezi.

(7) A közforgalom elől elzárt magánutat a közforgalom számára megnyitni, vagy a közforgalom elől el nem zárt magánutat a közforgalom elől elzárni a külön jogszabályban meghatározott módon, a magánút tulajdonosának (kezelőjének) a kérelmére, a közlekedési hatóság engedélyével szabad. A magánút közforgalom számára való megnyitásának, illetve elzárásának tényét az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni. A bejegyzést a tulajdonosnak (kezelőnek) kell kezdeményeznie. A bárki által igénybe vehető létesítményhez vezető utakat, valamint az azokhoz tartozó belső úthálózatot a közlekedési hatóság engedélyével közútként (országos közútként, helyi közútként) vagy közforgalom elől el nem zárt magánútként kell megépíteni.

(8) Ha az út megszüntetését engedélyezték és más célra nem hasznosítható, az út vagyongazdálkodója köteles azt elbontani.

(9) A járdák és a gyalogutak építésének, korszerűsítésének és megszüntetésének (elbontásának) engedélyezése, valamint ezek nem közlekedési célú igénybevételével kapcsolatos közlekedési hatósági eljárás lefolytatása a települési önkormányzat - a fővárosban a kerületi önkormányzat-jegyzőjének hatáskörébe tartozik.

(10)-(12)

(13) Törvény a gyorsforgalmi utak tervezésére, építésére és kivitelezésére az e törvényben foglaltaktól eltérő szabályokat állapíthat meg.

(14) A település forgalmi viszonyainak lényeges változását eredményező új közút építése vagy meglévő közút fejlesztése esetén - az eredeti cél megvalósulását közvetlenül nem szolgáló - további beruházás (pl. útszélesítés, új elkerülő út építése, forgalomcsillapító szabályozás) megvalósítására vonatkozó igény a szükséges hozzájárulások, beleegyezések megadásának feltételeként akkor terjeszthető elő érvényesen, ha egyébként a településen az átadást követő évben - az elvégzett hatásvizsgálatok szerint - létrejövő forgalmi helyzet alapján a beruházáshoz csatlakozó közutakon a forgalomnövekedés meghaladja a 25%-ot, és

a) az eltűrhető forgalom nagyság határértéke nem teljesül, vagy

b) a jogszabályban foglalt egyéb előírás (pl. előírt környezeti határérték) az útépitést követően nem teljesül.

29/A. § (1) A közlekedési hatóság az engedély nélküli vagy az engedélytől eltérő útépités, útmegszüntetés, elbontás esetén, illetve az engedély nélküli forgalomba helyezés esetén az építettöt határozattal bírság megfizetésére kötelezheti.

(2) A bírság

a) az engedély nélküli útépités, útmegszüntetés, elbontás esetén az ügyi hatósági eljárásért fizetendő díj tízszereséig, engedélytől eltérő útépités, útmegszüntetés, elbontás esetén ötszöröséig,

b) az engedély nélküli forgalomba helyezés esetén a forgalomba helyezési eljárási díj ötszöröséig terjedhet.

(3) A bírság ismételtelen kiszabható. A beszedett bírság összege a közlekedési hatóságot illeti meg.

29/B. § (1) Az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló, valamint a közutak igazgatásáról szóló külön jogszabályokban meghatározott közlekedési hatósági eljárások megindítására irányuló kérelmet és annak mellékleteit, valamint a hiánypótlást papír alapon kell benyújtani.

(2) Az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló külön jogszabályban meghatározott

a) engedélyezési eljárásokban ügyfélnek minősül az építető, a vagyongazdálkodó, a közművek tulajdonosa, kezelője, az az ingatlan-tulajdonos, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogszerű használó, akinek ingatlanát a közlekedési létesítmény terület-igénybevételével érinti, ingatlana a közlekedési létesítmény területével közvetlenül határos, vagy akinek kapubejárója az útépitéssel közvetlenül érintett szakaszhoz csatlakozik,

b) engedélyezési eljárásokban az eljárás megindításáról a közlekedési hatóság öt munkanapon belül, ha közmeghallgatás, helyszíni szemle, hatósági egyeztetés megtartása szükséges, az arról szóló értesítéssel egyidejűleg értesíti az ügyfeleket - ideértve a külföldi ügyfeleket is - hirdetményi úton,

c) engedélyezési eljárások során hozott döntésekkel szembeni fellebbezések esetén a fellebbezéssel nem érintett rendelkezés jogerős,

d) engedélyezési eljárásokban újrafelvételi eljárásnak nincs helye.

(3) A gyorsforgalmi közúthálózat közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló külön törvényben megjelölt utakkal és az ezekkel az utakkal egy beruházásban megvalósuló egyéb utakkal kapcsolatos közlekedési hatósági eljárásokban az első fokú határozat - a közérdekű közlekedési infrastruktúra kialakítására tekintettel - a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott utak forgalomba helyezése tárgyában hozott elsőfokú határozat - a közérdekű közlekedési infrastruktúra kialakítására tekintettel - fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

(5) Az elsőfokú határozat ellen nem nyújthat be fellebbezést az az ügyfél, aki az eljárás megindításáról szóló szabályszerű értesítés ellenére az első fokú engedélyezési eljárásban nem vett részt.

(6) A hatóság az eljárás megindításáról a kormányrendeletben meghatározott adatbázisban regisztrált, ügyfélnek minősülő szervezetet az általa megadott elektronikus levélcímen értesíti az eljárás megindításától számított öt munkanapon belül.

29/C. § Az ideiglenesen forgalomba helyezett országos közút esetén a végleges forgalomba helyezéig felhasznált további forrásokkal és létrehozott további eszközökkel kapcsolatban az építető a 29. § (3) és (4) bekezdése szerint jár el.

30. § Közút építése érdekében - az építető kérelmére - az érintett ingatlanra belterületen legfeljebb öt évre, külterületen legfeljebb tíz évre építési tilalmat kell elrendelni. Az országos közúthálózat fejlesztési tervébe és a területrendezési terv közlekedésfejlesztési fejezetébe felvett közút esetén az építési tilalom - ha jogszabály másként nem rendelkezik - kivételesen, legfeljebb egy ízben öt, illetőleg tíz évvel meghosszabbítható. Az építési tilalom az ingatlan ideiglenes célú használatát nem akadályozhatja.

31. § (1) A közút használatában érdekelt természetes és jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, valamint a helyi önkormányzat az alapvetően helyi lakossági érdeket szolgáló közút építésére (földút szilárd burkolattal való ellátására) együttműködhetnek. Az együttműködés (a továbbiakban: útépitési együttműködés) formáját a résztvevők maguk határozzák meg.

(2) A helyi önkormányzat - ha az útépitési együttműködésben az érdekeltek több mint kétharmada részt vesz - az abban részt nem vevő, de a közút használatában érdekelt természetes és jogi személyt, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságot a résztvevők által vállalt anyagi hozzájárulás mértékéig - a rendeletében meghatározott módon - útépitési érdekeltiségi hozzájárulás fizetésére kötelezheti.

32. § (1) Az úthálózat közutakból és a közforgalom elől el nem zárt magánutakból áll. Az állami tulajdonban lévő közutak országos közútnak, a helyi önkormányzatok tulajdonában lévő közutak helyi közútnak minősülnek. Magánútnak minősülnek a természetes személyek, jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok tulajdonában álló területen lévő utak. Magánútnak minősül továbbá az állam vagy az önkormányzat tulajdonában álló területen lévő, közforgalom elől elzárt út, továbbá az állam tulajdonában, valamint a vízügyi igazgatási szerv kezelésében lévő elsőrendű árvízvédelmi fővonalakon a kerékpáros forgalom számára megnyitott út.

(2) A közutakat az ingatlan-nyilvántartásban közútként kell feltüntetni. Nem kell az ingatlan-nyilvántartásban közútként feltüntetni a közparkokban elhelyezhető épületek megközelítéséhez és a közparkok, valamint a területükön elhelyezkedő létesítmények parkolási igényének kielégítéséhez szükséges utakat és parkolókat, továbbá a közparkokban levő vagy azokon keresztülvezető gyalogutakat, gyalog- és kerékpárutakat, valamint kerékpárutakat.

(3) Ha az (1) bekezdésben megjelölt utak forgalmi jellege (az út jelentősége, forgalmi terhelése és a forgalom összetétele) megváltozik, a 29. §, illetve a 46/A. § szerint hatáskörrel rendelkező közlekedési hatóság országos közút esetén a vagyonekezelő, helyi közút és magánút esetén a tulajdonos kérelmére a vonatkozó elfogadott terület-, illetve településrendezési eszközök szükség szerinti módosítását követően az országos közút helyi közúttá vagy magánúttá, a helyi közút országos közúttá vagy magánúttá, a magánút helyi közúttá vagy országos közúttá minősítéséről határozatot hoz. Az utak tulajdonosai ezt követően az utak tulajdonjogának egymás javára - helyi és országos közutak esetén térítés nélkül - történő átadásáról a változások ingatlan-nyilvántartáson való átvezetésére alkalmas megállapodást kötnek.

(4) Az e törvény 8. §-a (1) bekezdésének *h*) pontjában, továbbá a 11. § (2) bekezdésében és a 34. § (1) bekezdésében, valamint más jogszabályban meghatározott, az országos közúthálózat üzemeltetésére, fenntartására és fejlesztésére vonatkozó állami feladatok pénzügyi forrásait az éves költségvetési törvényben fejezeti kezelésű célelőirányzatként kell megállapítani. Ennek kezelését a miniszter által alapított költségvetési szerv végzi.

33. § (1) A közút kezelői:

- a*) a koncessziós szerződés alapján működtetett országos közút tekintetében a koncessziós társaság;
- b*) az *a*) pontban nem említett országos közút vonatkozásában a miniszter döntése alapján
  - ba*) a fenntartásra, a fejlesztésre és a fejlesztéssel összefüggő üzemeltetésre alapított társaság, költségvetési szerv, illetve olyan gazdálkodó szervezet, amelyben az állam többségi részesedéssel, szavazati joggal rendelkezik vagy
  - bb*) a külön jogszabály szerinti versenyeztetési eljárásban kiválasztott szervezet;
- c*) a helyi közutak tekintetében a helyi önkormányzat; a koncessziós szerződés alapján működtetett helyi közutak és műtárgyaik tekintetében a koncessziós társaság, illetőleg a 9/B. § (2) bekezdése szerint szerződés alapján azzal megbízott gazdálkodó szervezet;

d) a magánutak tekintetében annak a területnek a tulajdonosa, amelyen a magánút van; állami tulajdonban levő ingatlanon fekvő magánút esetében tulajdonosnak az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett kezelő (használó) tekintendő.

(2) A közút kezelője, az út használatáért díjszedésre, illetve a díjfizetés ellenőrzésére jogosult szerv vagy szervezet és a 21. § (4) bekezdése szerint kijelölt hatóság a gépjárműről és annak hatósági jelzéséről felvételt készíthet annak érdekében, hogy a 21. § (5) bekezdése szerinti kormányrendeletben meghatározott szabályszegések elkövetését bizonyítani lehessen. A közút kezelője, az út használatáért díjszedésre, illetve a díjfizetés ellenőrzésére jogosult szerv vagy szervezet az általa készített felvételt haladéktalanul átadja a 21. § (4) bekezdése szerint kijelölt hatóságnak. A közút kezelője, az út használatáért díjszedésre jogosult szervezet a díjfizetés ellenőrzésének elősegítése érdekében, valamint a díjfizetés ellenőrzésére jogosult szerv a díjfizetés ellenőrzése érdekében a külön jogszabály alapján díjköteles utakon felvételt készíthet a gépjárműről és annak hatósági jelzéséről. A közút kezelője, valamint az út használatáért díjszedésre jogosult szervezet az általa készített felvételt haladéktalanul átadja a díjfizetés ellenőrzésére jogosult szervnek.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott szervek a felvételek készítéséhez és továbbításához közreműködőt vehetnek igénybe.

(4) A (2) bekezdés szerinti, a 21. § (5) bekezdése szerinti kormányrendeletben meghatározott szabályszegések elkövetését bizonyító felvételt kizárólag a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő eszközzel lehet készíteni.

(5) Az országos közutak kezelőinek tevékenységét a miniszter által alapított költségvetési szerv hangolja össze, az útkezelői szolgáltatást finanszírozza és - az üzemeltetésre vonatkozó szerződésben meghatározott - szolgáltatási színvonal biztosítását ellenőrzi.

33/A. § (1) A külön jogszabály szerinti országos közutak meghatározott időtartamban történő használatáért díjat (használati díj), ennek elmulasztása esetén pótdíjat kell fizetni.

(2) Az országos közutak Kormány által rendeletben meghatározott egyes szakaszainak használatáért a megtett távolsággal arányos díjat (útdíj), ennek elmulasztása esetén pótdíjat kell fizetni. Az útdíj fizetésre kötelezettek körét a Kormány rendeletben állapítja meg.

(3)

(4) A használati díjból származó bevételt a közlekedési hálózat egésze fejlesztésének lehetővé tételére, a közlekedési szektor javára és a teljes közlekedési rendszer javítására kell felhasználni.

(5) Az útdíj a díjfizetéssel érintett autópályák, autóutak és országos közutak építésére, fenntartására, üzemeltetésére, felújítására és fejlesztésére fordítható és az e célokat szolgáló költségvetési előirányzat bevételét képezi.

33/B. § (1) A díjfizetéssel érintett országos közutakat - ideértve erre irányuló szerződés esetén a 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kezelő által működtetett országos közutat is - vagy azok egyes szakaszait, a használati díj, valamint megfizetésének elmaradása esetén a pótdíj mértékét, a fizetés módját és feltételeit, valamint a beszedett díj és pótdíj kedvezményezettjét - a Kormány által jóváhagyott elvek alapján - a miniszter az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben állapítja meg.

(2) Használati díj és útdíj egyidejűleg nem vehető ki egy járműkategóriára egyazon útszakasz használatáért.

(3) A használati díj és az útdíj nem tartalmazhat sem közvetett, sem közvetlen megkülönböztetést, így különösen tilos a diszkrimináció a gépjárművek nemzetisége vagy a gépjárművek tulajdonosának (üzemben tartójának) nemzetisége, illetve letelepedési országa, valamint a járművek nyilvántartásba vételi helye, illetve a közlekedési tevékenység kiindulási pontja vagy rendeltetési helye alapján.

(4) A használati díj és az útdíj beszedésére jogosult szervezetek a díjfizetés elmulasztása esetén a külön jogszabály szerinti pótdíj behajtása céljából, valamint a (8) bekezdésben meghatározott szerv a díjfizetés ellenőrzése és a külön jogszabály szerint hatáskörébe tartozó eljárás megindítása céljából a követelés elévülésének vagy az (5) bekezdés szerinti jogvesztő határidő eredménytelen elteltének időpontjáig kezelhetik a használati díjjal, illetve az annak meg nem fizetése esetén fizetendő pótdíjjal összefüggő, külön jogszabályban meghatározott jármű-azonosító adatokat és a természetes személy üzemben tartó személyes adatait.

(5) Amennyiben a használati díjat vagy az útdíjat nem fizették meg, a díj beszedésére jogosult szervezetek, illetve a díjfizetés ellenőrzésére jogosult szerv vagy az általuk - az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter egyetértésével a miniszter által jóváhagyott megállapodás alapján - megbízott gazdálkodó szervezetek a jogosulatlan úthasználat időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül kötelesek postára adni a külön jogszabály szerinti pótdíjfizetési felszólítást. Ha a használati díjat vagy az útdíjat és pótdíjat meg nem fizető üzemben tartó (gépjárművezető) a helyszíni ellenőrzés alkalmával az ellenőrzésről kiállított jegyzőkönyvet aláírja és átveszi, akkor nem kell pótdíj fizetési felszólítást részére kézbesíteni. A pótdíjfizetési kötelezettség egy év alatt évül el. A pótdíj után késedelmi kamat nem követelhető.

(6) Az útdíj szedésére jogosult - külön jogszabály szerinti versenyeztetési eljárásban kiválasztott - szervezetet a miniszter jogszabályban jelöli ki.

(7) A használati díj szedésére a 33. § (1) bekezdés *a)-b)* pontjában megjelölt közút kezelője vagy az általa megbízott szervezet jogosult.

(8) A 33. § (1) bekezdés *a)-b)* pontjai szerinti, külön jogszabály szerint díjköteles utak díjfizetés ellenében történő használatának ellenőrzésére a közlekedési hatóság jogosult.

34. § (1) A közút kezelője - az országos és a helyi közutak kezeléséről szóló jogszabályok szerint eljárva - köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kulturált legyen.

(2) A közút forgalmi rendjét - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a közút kezelője alakítja ki. A forgalmi rendet - a forgalmi körülmények vagy a baleseti helyzet jelentősebb változása esetén, de legalább ötvenként - a közút kezelőjének felül kell vizsgálnia, és ha szükséges, módosítania kell. A közlekedési hatóság - a közlekedés biztonságát sértő vagy veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében - kezdeményezheti a forgalomszabályozás módosítását, vagy a közút kezelőjét a forgalmi rend felülvizsgálatára kötelezheti.

(3) A közutat, annak műszaki, minőségi, forgalmi, baleseti adatait, valamint a forgalmi rendjét meghatározó jelzéseket, továbbá a közút üzemeltetésére, fenntartására és fejlesztésére fordított költségeket a kezelőnek nyilván kell tartania.

(4) A közút megrongálódását a közút kezelője - az országos és a helyi közutak kezeléséről szóló jogszabályok szerint eljárva - köteles kijavítani, és a közút forgalmának biztonságát veszélyeztető helyzetet elhárítani. A kijavításig és a veszélyhelyzet elhárításáig köteles a forgalomban résztvevőket a veszélyre figyelmeztetni, szükség esetén sebesség- vagy súlykorlátozást elrendelni, illetőleg a közutat lezárni.

(5) A közút tisztántartásáról, a hó eltakarításáról, továbbá az út síkossága elleni védekezésről a közút kezelője gondoskodik.

(6) Közút mellett, kijelölt pihenőhelyen vagy várakozóhelyen kizárólag az utasforgalomból származó hulladék helyezhető el. Ha közút mellett, kijelölt pihenőhelyen vagy várakozóhelyen nem utasforgalomból származó hulladékot helyeztek el és az ilyen hulladék elhelyezője azonosítható, továbbá a hulladékgazdálkodási bírság kiszabásának lehet helye, a közút kezelője értesíti a bírság kiszabására jogosult, külön jogszabályban meghatározott hatóságot. A közútkezelő a hulladékkezeléssel és az eljárással kapcsolatos költségeit a hulladék elhelyezőjével szemben érvényesíti.

35. § Az út kezelője a kezelői kötelezettségének megszegésével okozott kárt a polgári jog általános szabályai szerint köteles megtéríteni. A kártérítési követelést a kár keletkezését követően haladéktalanul kell a közút kezelőjéhez bejelenteni.

A közút nem közlekedési célú igénybevétele és a közút melletti ingatlan használata

36. § (1) A közút felbontásához, annak területén, az alatt vagy felett építmény vagy más létesítmény (a továbbiakban együtt: építmény) elhelyezéséhez, a közút területének egyéb nem közlekedési célú elfoglalásához (a továbbiakban együtt: nem közlekedési célú igénybevétel) a közút kezelőjének a hozzájárulása szükséges. A hozzájárulásban a közút kezelője feltételeket írhat elő.

(2) Az igénybevételt kérő a hozzájárulás megtagadása miatt vagy a megállapított feltételekkel szemben a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely az igénybevételt engedélyezheti, illetőleg a feltételeket módosíthatja.

(3) Ha a közút területének nem közlekedési célú igénybevétele valamely hatóság engedélyéhez kötött építmény elhelyezése céljára szükséges, a nem közlekedési célú igénybevételről is - a közút kezelőjének hozzájárulásával - az építési (létesítési) engedélyezési eljárásban kell határozni. Amennyiben az igénybevételt kérő a hozzájárulás megtagadását vagy a hozzájárulásban előírt feltételeket sérelmesnek tartja, a közút területének nem közlekedési célú igénybevételéről az engedélyező hatóság a közlekedési hatóság szakhatósági nyilatkozata alapján dönt.

(4) Ha a közút kezelője a közút területének nem közlekedési célú elfoglalásához történő hozzájárulás megadásáról vagy megtagadásáról a külön jogszabályban meghatározott határidőn belül nem nyilatkozik, a határidő elmulasztása esetén a hozzájárulást a kérelemben foglaltaknak megfelelően megadottnak kell tekinteni.

37. § (1) A közút területének nem közlekedési célú igénybevételéért - az úttesten kívül végzett közműépítési vagy fenntartási munka kivételével - igénybevételi díjat kell fizetni.

(2) Ha a közutat nem közlekedési célból a kezelő hozzájárulása nélkül, vagy a hozzájárulásban előírt feltételektől eltérően vették igénybe, a közlekedési hatóság - a közút kezelőjének kérelme alapján - az igénybe vevőt az eredeti

állapot helyreállítására, a hozzájárulásban előírt feltételek betartására, illetve a közút állagának védelme és a forgalom biztonsága érdekében szükséges intézkedések megtételére kötelezheti, továbbá pótdíj fizetésére kötelezi.

(3) Ha a közút úttesten kívüli területét közmű építése vagy fenntartása céljából a kezelő hozzájárulása nélkül vagy a hozzájárulásban foglaltaktól eltérően vették igénybe, az (1) bekezdésben meghatározott díjat meg kell fizetni, és a (2) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

38. § Kezelői hozzájárulás nélkül a közút nem közlekedési célból abban az esetben vehető igénybe (a továbbiakban: rendkívüli igénybevétel), ha az közmű, közműalagút, vasútiüzemi berendezés, távközlési vezeték vagy csővezeték halasztást nem tűrő kijavítása, árvíz- vagy belvízvédekezés, helyi vízkárelhárítás vagy elemi csapás miatt szükséges.

39. § (1) Útsatlakozás létesítéséhez

a) a közút kezelőjének hozzájárulása szükséges, kivéve a *b)* pont szerinti esetet,

b) a meglévő közút vagyongazdálkodójának hozzájárulása szükséges, amennyiben a közúthoz új utat csatlakoztatnak.

(2) A kérelmező a hozzájárulás megtagadása miatt vagy a megállapított feltételekkel szemben a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely az útsatlakozást engedélyezheti, illetőleg a feltételeket módosíthatja.

(3) Ha az útsatlakozást hozzájárulás nélkül vagy nem a hozzájárulásban foglaltak szerint létesítették és az a vonatkozó közlekedésbiztonsági követelményeknek nem felel meg, a közlekedési hatóság az útsatlakozás tulajdonosát (kezelőjét) annak elbontására vagy átépítésére kötelezheti.

(4) A szilárd burkolatú közúthoz csatlakozó földút kezelőjének meg kell akadályoznia, hogy a földútról a járművek a szilárd burkolatú közútra földet, iszapot, követ vagy egyéb anyagot hordjanak fel.

(5) Ha a közút kezelője vagy a meglévő közút vagyongazdálkodója az (1) bekezdésben meghatározott útsatlakozás létesítéséhez szükséges hozzájárulás megadásáról vagy megtagadásáról a külön jogszabályban meghatározott határidőn belül nem nyilatkozik, a hozzájárulást a kérelemben foglaltaknak megfelelően megadottnak kell tekinteni.

40. § A nem közlekedési célú igénybevétellel vagy az útsatlakozás létesítésével összefüggésben okozott kárért az igénybevevő, illetőleg az útsatlakozás létesítője felelős.

41. § (1) Az út területén, az alatt vagy felett elhelyezett építmény fenntartásáról az építmény, az útsatlakozás fenntartásáról az útsatlakozás tulajdonosa (kezelője) köteles gondoskodni.

(2) A közút kezelője a közlekedés biztonsága érdekében felszólíthatja az (1) bekezdésben megjelölt építmény, útsatlakozás tulajdonosát (kezelőjét) annak felújítására, korszerűsítésére vagy megszüntetésére. A felszólítás eredménytelensége esetén az építmény engedélyezésére jogosult hatóság vagy a közlekedési hatóság - a közút kezelőjének kérelmére - az építmény, útsatlakozás tulajdonosát (kezelőjét) a felújításra, korszerűsítésre, megszüntetésre kötelezheti.

42. § (1) Közút mellett nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a közlekedés biztonságát vagy a közút állagát veszélyezteti.

(2) A közút mellett levő terület használata jogszabályban meghatározott esetekben kártalanítás nélkül korlátozható.

(3) A közút műtárgyának minősülő burkolt árokba, csatornába vagy más vízvezető létesítménybe a közút területén kívüli területekről származó vizeket bevezetni csak a közút kezelőjének hozzájárulásával szabad. A hozzájárulás nélküli vagy az abban foglaltaktól eltérő vízbevezetés esetén a 37. § (2) bekezdése szerint kell eljárni.

42/A. § (1) A közút kezelőjének hozzájárulása szükséges

a) külterületen a közút tengelyétől számított ötven méteren, autópálya, autótűz és főútvonal esetén száz méteren belül építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához, valamint

b) belterületen - a közút mellett - ipari, kereskedelmi, vendéglátó-ipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, valamint a szabályozási tervben szereplő közlekedési, közműépítési területen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez.

(2) Ha a közút kezelője a feltételek teljesítéséhez is köthető hozzájárulását megtagadja, vagy a hozzájárulás iránti kérelem előterjesztésétől számított 30 napon belül nem nyilatkozik, vagy a kérelmező az előírt feltételeket sérelmesnek tartja, a kérelmező a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely a tevékenységet engedélyezheti és feltételekhez kötheti vagy a közút kezelője által előírt feltételeket módosíthatja.

(3) Az építmény engedélyezésére jogosult, illetőleg a közlekedési hatóság az eredeti állapot helyreállítására, vagy a közút állagának és a forgalom biztonságának védelme érdekében szükséges munkák elvégzésére kötelezheti azt, aki az (1) bekezdésben foglaltakat megszegi.

43. § (1) A közút kezelője a közút melletti ingatlanon, annak rendeltetésszerű használatát lényegesen nem akadályozó módon közúti jelzést, mozgatható hóvédművet, illetőleg - kártalanítás ellenében - azon, az alatt vagy felett műtárgyat helyezhet el, vagy tarthat fenn.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint köteles túrni a közúti jelzés elhelyezését az ingatlanak nem minősülő építmény, továbbá a villany-, telefon- és egyéb oszlop tulajdonosa is.

(3) A közútnak hófúvás és környezeti károk elleni védelme, valamint a közút környezetének a közúti közlekedés károsító hatásától való megóvása érdekében a közút mellett a veszélyeztetett helyeken erdő, fasor vagy cserjesáv telepíthető. Az erre a célra telepített vagy alkalmas erdőt védelmi rendeltetésű erdőnek kell nyilvánítani. A telepítéshez meg kell szerezni a szükséges földterület tulajdon- vagy kezelői jogát.

(4) A közút, illetőleg az épülő közút melletti ingatlan a fenntartási, építési munkák elvégzése céljából kártalanítás ellenében - kisajátítás nélkül - meghatározott időre igénybe vehető.

A közúti közlekedés ellenőrzése

44. § (1) A közúti közlekedés ellenőrzésének ki kell terjednie

a) a közúti közlekedés rendjére,

b) a közúti forgalom szabályozására,

c) a közúti közlekedési szolgáltatások és a közúti járművek üzemeltetésének szabályszerűségére, illetve a jármű üzemeltetésére vonatkozó előírások megtartására, ideértve az adott tevékenységhez előírt okmányok, engedélyek, jelzések, felszerelések ellenőrzését is,

d) a járművek műszaki állapotára, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi megfelelőségére,

e) a járművek összeépítésére és átalakítására vonatkozó előírások megtartására, valamint a külön jogszabályban meghatározott alkatrészek minősége tanúsításának meglétére,

f) a járműfenntartó tevékenység folytatása feltételeinek megtartására,

g) a közutak állapotára, tisztaságára, nem közlekedési célú igénybevételére,

h) a közút kezelőjének hozzájárulásához vagy a közlekedési hatóság engedélyéhez kötött járművek közlekedésére.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott ellenőrzési feladatok végzésére az *a)* pont tekintetében a rendőrség; a *b)*, *d)*, *e)* és *h)* pontok tekintetében külön jogszabály alapján a rendőrség; a *b)* és *e)-h)* pontok tekintetében a közlekedési hatóság; a *c)* és *d)* pontok tekintetében a 20. § (11) bekezdésében meghatározott hatóság (a továbbiakban együtt: ellenőrző hatóság) jogosult. Az *a)* és *h)* pontok tekintetében a külföldi járművek ellenőrzését a rendőrség, illetve a közlekedési hatóság végzi. Az ellenőrzést végző személy az ellenőrzési jogosultságát köteles igazolni.

(3) Az ellenőrző hatóság jelzésére a jármű vezetője a járművet köteles megállítani, személyazonosságát és járművezetési jogosultságát igazolni, a jármű és tartozékai, a rakomány, az okmányok ellenőrzésével kapcsolatos felhívásnak eleget tenni. Az ellenőrzés során az ellenőrző hatóság a járműhöz és tartozékaihoz, a rakományhoz tartozó okmányokat a helyszínen időlegesen elveheti, továbbá a jármű műszeres ellenőrző vizsgálatát vagy kötelező javítását rendeli el, amelynek a helyszínére történő közlekedésre a jármű vezetőjét utasíthatja. A kötelezően elrendelt javítás elvégeztetéséről az ellenőrző hatóságnak meg kell győződnie, az ezzel kapcsolatosan a hatóság részéről felmerült költségeket az eljáró hatóság megtéríteti a jármű üzemeltetőjével. A jármű vezetőjének vezetési és pihenőidejére vonatkozó - a 20. § (1) bekezdésének *c)* pontjában meghatározott - előírások megsértése esetén az ellenőrző hatóság a pihenőidő letöltését rendeli el.

(4) Ha az ellenőrzés alá vont jármű a külön jogszabályban össztfmögge, tengelyterhelésre és méretre meghatározott előírásoknak nem tesz eleget, illetve műszaki állapota külön jogszabály szerint balesethez vezethet, az ellenőrző hatóság a jármű továbbközlekedését - ellenőrzési jegyzőkönyv kiállításával, a forgalmi engedély időleges, elismervény átadása melletti helyszíni elvételével és várakozóhely kijelölésével is - megtiltja. Az elismervényen fel kell tüntetni az elvett forgalmi engedély visszaadásának helyét is. A jármű a közúti forgalomban történő részvétellel - a továbbközlekedés tilalmára okot adó szabálytalanságok megszüntetéséig - a kijelölt várakozó helyet nem hagyhatja el. Ha a jármű, a hiányosságok megállapítását követően - az ellenőrzés helyét - nem a közúti forgalomban történő részvétellel hagyja el és a közúti forgalomba történő visszatérése egyértelműen kizárható, az ellenőrző hatóság eltekinthet a várakozó hely kijelölésétől.

(5) A forgalmi engedély időleges helyszíni elvételéről kiállított elismervény - a továbbközlekedés tilalmára okot adó szabálytalanságok megszüntetését követően - a forgalmi engedély átvételére és az átvétel helyére történő közlekedésre jogosít. A forgalmi engedély visszaadást megelőzően az ellenőrző hatóság újabb ellenőrzést végezhet.

(6) A közúti ellenőrzések során - ha a jármű üzemeltetője nincs jelen - az ellenőrző hatóság az üzemben tartóval szemben helyszínen alkalmazott intézkedéseiről a jármű vezetőjét is tájékoztatja.

(7) A közlekedési hatóság a külön engedély alapján üzemeltetett, valamint a nem közúti közlekedési szolgáltatást végző járművek esetében az (1) bekezdés *c)-e)* pontjában megjelölt ellenőrzéseket a jármű telephelyén is végezheti, az *f)* pontban meghatározott járműfenntartó tevékenységet csak telephelyen ellenőrizheti.

(8) A közlekedési hatóság önálló közúti ellenőrzési tevékenységet végezhet más közlekedési hatóság illetékességi területén is.

A gépjárművezetőkre vonatkozó szociális előírások ellenőrzése

44/A. § (1) A közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-ai 3821/85/EGK tanácsi rendeletben (a továbbiakban: a tachográfokra vonatkozó közösségi rendelet) meghatározott illetékes hatóság a Magyar Köztársaság tekintetében a közlekedési hatóság.

(2) Az 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben, valamint a tachográfokra vonatkozó közösségi rendeletben:

- a) a gépjármű vezetőjére és a gépjármű üzemben tartójára meghatározott kötelezettségek ellenőrzése,
  - b) a közúti és telephelyi ellenőrzést végzők képzésének, továbbképzésének, valamint az ellenőrzési és vizsgálati módszerek kialakítása,
  - c) a menetíró készülék (tachográf) beépítését, javítását és illesztését végző műhelyre vonatkozó követelmények ellenőrzése, valamint
  - d) az ellenőrzéshez szükséges tachográfkártyák (a gépjárművezetői kártya, az ellenőri kártya, a műhelykártya és az üzembentartói kártya) kiadása és az ahhoz kapcsolódó nyilvántartás kezelése
- a 20. § (11) bekezdésben és a 44. § (2) bekezdésben az ellenőrző hatóságok feladatkörét meghatározó előírások sérelme nélkül - a közlekedési hatóság feladata.

(3) A tachográf kártyák kibocsátásához tartozó nyilvántartás (a továbbiakban: tachográf kártya nyilvántartás) a tachográf kártyán rögzített - tachográfokra vonatkozó közösségi rendeletben meghatározott - adatokat tartalmazza.

(4) A tachográf kártya nyilvántartásból az Európai Közösség más tagállamának illetékes hatóságai, valamint a külön jogszabály alapján ellenőrzési feladatkörrel rendelkező magyar hatóságok a (2) bekezdésben meghatározott közösségi jogszabályok szerinti ellenőrzési feladataik teljesítéséhez igényelhetnek adatot.

(5) A közlekedési hatóság a tachográf kártya érvényességi idejének lejártát követő öt naptári évig kezeli a tachográf kártya nyilvántartásban szereplő adatokat.

(6) A (2) bekezdésben meghatározott közösségi jogi aktusok rendelkezései végrehajtásának ellenőrzése során a közúti szállítást végző egyes járművek személyzetének vezetési és pihenőidejének ellenőrzéséről szóló külön jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

(7) A tachográfokra vonatkozó közösségi rendelet hazai végrehajtásának részletes szabályait a miniszter, a tachográf kártyák kiadásával, és azok ellenőrzésével kapcsolatos díjakat a miniszter - az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben - rendeletben állapítja meg.

(8) A (2) bekezdésben meghatározott ellenőrzések tagállami végrehajtásához kapcsolódóan a közlekedési hatóság feladata:

- a) a 44. § (1) bekezdésének c), d), e) és h) pontjában, továbbá az e § (2) bekezdésében meghatározott közúti és telephelyi ellenőrzési feladatok ellenőrző hatóságok közötti folyamatos koordinációja,
- b) a más tagállam közúti ellenőrző hatóságaival való adat-, tapasztalat- és információcsere, továbbá koordináció az összehangolt közúti ellenőrzések biztosítására, valamint
- c) az ellenőrző hatóságok által végzett közúti és telephelyi ellenőrzések statisztikai adatainak gyűjtése, összesítése, valamint ennek alapján adatszolgáltatás az Európai Bizottság részére.

(9) A (7) bekezdésben meghatározott tachográfkártya kiadására irányuló kérelem kizárólag személyesen terjeszthető elő a közlekedési hatóságnál.

45. § (1) Az országos és a helyi közút kezelője útellenőri szolgálatot működtet. Az útellenőri szolgálat működésének feltételeit a miniszter által megállapított keretek között a közút kezelője határozza meg.

(2) Az útellenőr feladata

- a) a közút állapotának, tisztaságának, nem közlekedési célú igénybevételének a figyelemmel kísérése,
- b) a közúti jelzések láthatóságának, épségének és működésének ellenőrzése,
- c) a közút mellett végzett - a közút forgalmát érintő - tevékenységek ellenőrzése,
- d) a közúttal és a forgalommal kapcsolatos információk szerzése és továbbítása,
- e) a közúti forgalom biztonsága érdekében az általa elvégezhető halaszthatatlan intézkedések megtétele, egyébként az intézkedés szükségességéről a kezelő haladéktalan értesítése.

(3) Feladatainak ellátása során az útellenőr intézkedik, figyelmeztet, a szabálytalan magatartás megszüntetésére felhív, illetőleg büntető, szabálysértési feljelentést tesz, vagy közlekedési hatósági eljárást kezdeményez.

(4) Az útellenőrt fokozott büntetőjogi védelem illeti meg.

(5) A külön jogszabály szerinti díjköteles utak díjfizetés ellenében történő használatának ellenőrzésére jogosult szerv, illetve az általa megbízott gazdálkodó szervezet

- a) a 33/A. § szerinti használati díj és útdíj megfizetésének ellenőrzése és a pótdíj behajtása, valamint
- b) az e törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából

olyan elektronikus ellenőrzési rendszer működtetésére is jogosultak, amely az érvényes úthasználati jogosultsággal nem rendelkező gépjármű rendszámát, áthaladásának helyét és időpontját az adatellenőrzést követően rögzíti.

Vegyes és záró rendelkezések

46. § A 18. § (7) bekezdésében, a 20. § (1) bekezdésében és a 29/A. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben a közlekedési hatóság a bírság kiszabását akkor mellőzi, ha a bírság kiszabására okot adó tevékenység vagy mulasztás az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot, a közlekedés biztonságát vagy a közteherviselési kötelezettség teljesítését közvetlenül nem veszélyezteti, harmadik személynek kárt nem okoz, a tevékenység vagy mulasztás tekintetében a rosszhiszeműség, a hatóság félrevezetésének szándéka nem állapítható meg, és a tevékenység vagy mulasztás első ízben fordul elő.

46/A. § A közlekedési hatóság jogosult:

- a) a közúti közlekedési szakemberek és a közúti járművezetők vizsgáztatásával összefüggésben a vizsgázó,
- b) a járművezetők utánképzésével, szakirányú továbbképzésével és pályaalakmassági vizsgálatával összefüggésben a járművezető,
- c) a közúti áru- és személyszállítás végzésével összefüggésben a vállalkozás ügyvezetését, szakmai irányítását ellátó személy és közreműködő járművezető,
- d) a közlekedési hatóság tevékenységével összefüggésben - jogszabály alapján vezetett - névjegyzékbe felvett közúti közlekedési szakember

személyes és egészségi állapotra, kóros szenvedélyre vonatkozó különleges adatait kezelni, továbbá a vizsgaeredményeket, alkalmassági minősítéseket, képesítéseket - ezek hitelességének utólagos igazolása céljából - nyilvántartani.

46/B. § (1) A közúti közlekedési igazgatási eljárás során a hatóság által - külön jogszabályban meghatározottak szerint - kiadott érvényesítő címkéért és azok pótlásáért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(2) Felhatalmazást kap a közlekedésrendészetért felelős miniszter és a miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben az (1) bekezdésben meghatározott díj fizetésére kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, beszedésének módját, a kedvezmények, mentességek körét együttes rendeletben szabályozza.

46/C. § (1) A külön jogszabályban meghatározott ellenőrző hatóság jogosult a veszélyes árut szállító jármű ellenőrzéséről felvett ellenőrzési jegyzékben megjelölt, a gépjárművezetőre vonatkozó természetes személyazonosító adatok, lakcím, a vezetői engedélyben található egészségi és pályaalakmassági adatok, személyazonosító igazolvány/útlevele száma, ADR oktatási bizonyítvány száma, a kísérő nevére és állampolgárságára, a feladó nevére és címére, továbbá a címzett nevére vonatkozó személyes adatok kezelésére és nyilvántartására. Az adatokat öt évig kell megőrizni.

(2) A közlekedési hatóság jogosult a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó személyes adatainak [név, állampolgárság, anyja neve, lakcím, a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó képesítéséről szóló bizonyítványának érvényessége (alágazat, veszélyességi osztályok)] kezelésére és nyilvántartására. Az adatokat öt évig kell megőrizni.

(3) A közlekedési hatóság az e törvény 44. § (3) és 45. § (1)-(3) bekezdése alapján hivatalból indított eljárása során - annak tárgyával összefüggésben - az ügyfelet személyes adatszolgáltatásra és/vagy nyilatkozattételre kötelezheti.

(4) A közlekedési hatóság jogosult a közúti és telephelyi ellenőrzési eljárása során a vizsgálat alá vont menet- és fuvarokmányokon, az üzemben tartó által végzett ellenőrzések nyilvántartásában, továbbá a tachográfkészülékben, az adatrögzítő lapon és a tachográfkártyán tárolt (rögzített) személyes és egyéb adatok kezelésére. A közlekedési hatóság a személyes adatok kezelésére az ellenőrzés alapján indult eljárás lezárását követő öt évig jogosult.

46/D. § (1) A jogszerű vizsgáztatás, vizsgálat és ellenőrzés, illetve a visszaélések kiszűrése és a megfelelő felelősségre vonás kezdeményezése érdekében a közlekedési hatóság jogosult

- a) a közúti járművezetők vizsgáztatása,
- b) a járművek műszaki vizsgálata,
- c) a közúti járművek telephelyi ellenőrzése és
- d) a járművezető-képzés feltételeinek ellenőrzése során a vizsgáztatásról, vizsgálatról és ellenőrzésről - adatrögzítés nélkül - elektronikus berendezéssel közvetlen kép- és hangmegfigyelést végezni.

(2) A közlekedési hatóságnak lehetővé kell tenni, hogy - a vizsgázó erre irányuló kérése esetén - az (1) bekezdés a) pontja szerinti vizsga letétele az (1) bekezdésben meghatározott megfigyelés nélkül is megtörténhessen.

(3) Az (1) bekezdés szerinti közvetlen megfigyelésről a közlekedési hatóság köteles mindenki számára jól látható helyen, jól olvashatóan, a területen megjeleneni kívánó személyek tájékozódását elősegítő módon figyelemfelhívó jelzést, ismertetést elhelyezni

a) az adott területen elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazásáról (térfigyelés),
b) az elektronikus biztonságtechnikai rendszer által folytatott közvetlen megfigyelési rendszert alkalmazó üzemeltetőről, továbbá a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvénynek az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezéseiről.

46/E. § A közlekedési hatóság vezetője a feladat- és hatáskörében minősítésre jogosult.

46/F. §

47. § A törvény alkalmazásában:

a) Közületi szerv: az állami költségvetési szerv, a társadalmi szervezet, a gazdálkodó szervezet, a részvénytársaság, a korlátolt felelősségű társaság, a külföldi részvétellel működő gazdasági társulás és az egyesület.

b) Importáló: a külkereskedelmi tevékenységet folytató vállalatok belföldi szerződéseiről szóló jogszabály szerinti külkereskedelmi társasági szerződés esetén a belföldi vállalat, bizományi szerződés esetén a megbízó, szállítási szerződés esetén a megrendelő, saját számlára történő import esetén a külkereskedelmi vállalat, önálló külkereskedelmi joggal felruházott gazdálkodó szervezet által behozott jármű esetén a gazdálkodó szervezet.

c) Közúti jármű: közúti szállító vagy vontatóeszköz (ideértve az önjáró és vontatott munkagépet is); az egyes járműfajták meghatározására a közúti közlekedés szabályairól szóló jogszabályban (KRESZ) foglaltak az irányadók.

d) Tömegközlekedés: menetrend alapján közlekedő gépjárművekkel végzett közforgalmú személyszállítás.

e) Közúti személyszállítás: a közúti járművel végzett személyszállítás, valamint a személyszállító gépjármű gépjárművezetővel együtt történő rendelkezésre bocsátása.

f) Közúti áru fuvarozás: a közúti járművel végzett áru fuvarozás, valamint az áruszállító gépjármű gépjárművezetővel együtt történő rendelkezésre bocsátása.

g) Vevőszolgálati javítóhálózat: a járművek garanciális javítását és alkatrészellátását végző szervezetek rendszere.

h) Út: a járművek és a gyalogosok közlekedésére, vagy csak a járművek, illetve csak a gyalogosok közlekedésére szolgáló, e célra létesített vagy kijelölt közterület, illetőleg magánterület (közút, magánút). Magánútnak kell tekinteni az állam vagy az önkormányzat tulajdonában álló területen lévő, közforgalom elől elzárt utat is.

i) Közforgalom elől elzárt magánút: a sorompóval, kapuval vagy más fizikai eszközzel lezárt, vagy „Mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtáblával és a „magánút” feliratot tartalmazó kiegészítő táblával jelzett út, amely az ingatlan-nyilvántartásban magánútként van bejegyezve.

j) Az út műtárgya: a híd, a pontonhíd, a hajóhíd, a felüljáró, az átereszt, az alagút, az aluljáró, a támfal, a béléstfal, az út víztelenítését szolgáló burkolt árok, csatorna vagy más vízelvezető létesítmény. A két méternél nagyobb nyílású áthidaló műtárgy: híd, a két méternél kisebb nyílású áthidaló műtárgy: átereszt.

k) Az út tartozéka: a várakozóhely, pihenőhely, a vezetőoszlop, a korlát, az útfenntartási és közlekedésbiztonsági célokat szolgáló műszaki és egyéb létesítmény, berendezés (így különösen jelzőtábla, jelzőlámpa, segélykérő telefon, parkolójegy-kiadó automata, sorompó), a zajárnyékoló fal és töltés, hóvédő erdősáv, fasor vagy cserjesáv (védelmi rendeltetésű erdő), valamint a közút határától számított két méter távolságon belül ültetett fa, az összefüggő üzemi gyümölcsöshöz tartozó fák kivételével, az út üzemeltetéséhez szükséges elektronikus hírközlő eszközök és hálózatok.

l) Közúthálózat: az országos közutak és a helyi közutak összefüggő rendszere.

m) Az út határa: az útnak - a kiemelt szegélyt, az útpadkát, a rézsút, az út víztelenítését szolgáló árkot, csatornát, más vízelvezető létesítményt is magában foglaló - külső széle.

n) Az út területe: az út határai közötti terület és a hozzá tartozó földrészlet.

o) Útsatlakozás: útnak, járműforgalmat szolgáló létesítmény (pl. üzemenyagtöltő-állomás) területének, illetőleg a járművek közút melletti ingatlanról közútra való ráhajtását szolgáló területnek a közúthoz csatlakozása.

p) Útépítési érdekeltségi hozzájárulás [31. § (2) bek.] szempontjából a közút használatában érdekeltek: a közút mentén ingatlantulajdonnal, földhasználati joggal, ipari, közlekedési, kereskedelmi vagy mezőgazdasági tevékenység céljára szolgáló telephellyel rendelkező magánszemélyek és jogi személyek.

r) Kerékpárút: jelzőtáblával kerékpárútként megjelölt közút.

s) Gyalogút: jelzőtáblával gyalogútként megjelölt, illetőleg olyan helyi közút, amely kizárólag a gyalogosok közlekedésére szolgál, és az úttesttől tartós fizikai akadály (árok, korlát, kerítés, sövény stb.) vagy két méternél nagyobb távolság választja el.

t) Belföldi üzemenben tartó: az az üzemenben tartó akinek (amelynek) lakó-, szokásos tartózkodási, illetve székhelye a Magyar Köztársaság területén van.

u) Iskolavezető: a közlekedési hatóság engedélyével végzett tanfolyami képzést irányító személy.

v) Szakoktató: a közúti járművezetők képzésében oktatóként részt vevő személy.

w) Vizsgabiztos: a közúti járművezetők vizsgáztatását végző személy, valamint a közúti közlekedési szakemberek vizsgáztatásában tanúsító szervezetként közreműködő személy.

z) Közúti közlekedési szakember: szakoktató, iskolavezető, vizsgabiztos, továbbá

za) a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemen tartásáról szóló külön jogszabályban meghatározott

zaa) személytaxis szolgáltatói képesítéshez kötött tevékenységet folytató járművezető,

zab) személygépkocsis személyszállító szolgáltatói képesítéshez kötött tevékenységet folytató járművezető,

zac) személytaxis vállalkozói képesítéshez kötött tevékenységet folytató szakmai vezető,

zad) személygépkocsis személyszállító vállalkozói képesítéshez kötött tevékenységet folytató szakmai vezető,

zb) az autóbusszal végzett belföldi és nemzetközi személyszállítás szakmai feltételeiről és engedélyezési eljárásáról szóló külön jogszabályban meghatározott, autóbusszos személyszállító vállalkozói képesítéshez kötött tevékenységet folytató szakmai vezető,

zc) a belföldi és a nemzetközi közúti áru fuvarozás szakmai feltételeiről és engedélyezési eljárásáról szóló külön jogszabályban meghatározott, áru fuvarozó vállalkozói képesítéshez kötött tevékenységet folytató szakmai vezető,

zd) a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló külön jogszabályban meghatározott, szakmai alap- és továbbképzési képesítéshez kötött tevékenységet folytató gépjárművezető,

ze) a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló külön jogszabályban meghatározott, gépkezelői jogosítványhoz kötött tevékenységet folytató gépkezelő,

zf) a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közlekedéséről szóló külön jogszabályban meghatározott, szakkísérői képesítéshez kötött tevékenységet folytató személy,

zg) a gépjárműfenntartó tevékenység személyi és dologi feltételeiről szóló külön jogszabályban meghatározott, autógáz-biztonsági képesítéshez kötött tevékenységet folytató személy,

zh) a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás (ADR) „A” és „B” Melléklete 2009. évi módosításaival és kiegészítéseivel egységes szerkezetbe foglalt szövegének kihirdetéséről szóló külön jogszabályban meghatározott

zha) veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadói képesítéshez kötött tevékenységet folytató személy,

zhb) veszélyesáru-szállító gépjárművezető,

zi) a mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival történő közúti szállításáról szóló külön jogszabályban meghatározott, mezőgazdasági vegyszer, üzemanyag szállítására eredményes vizsgát tett járművezető,

zj) a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás (ADR) „A” és „B” Mellékletének belföldi alkalmazásáról szóló külön jogszabályban meghatározott, undort keltő anyag szállítására eredményes vizsgát tett járművezető.

zsa) Várakozási terület: a h) pont szerinti utak közül a helyi közút és a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánút k) pont szerinti tartozéka, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló terek, parkok és egyéb közterületek járművel történő várakozásra kijelölt része.

zsb) Várakozási terület kezelője: a helyi közút és a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánút tartozékaként a 33. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott szervezet, a közösségi közlekedéssel érintett közutak kivételével, illetve a helyi önkormányzat tulajdonában álló tereken, parkokban, egyéb közterületen kialakított várakozási terület tekintetében a tulajdonos helyi önkormányzat. A várakozási területen létesített parkolóóra, jegykiadó automata az Ötv. 9. § (5) bekezdése szerinti szolgáltató tulajdonában, illetve használatában állhat.

48. § (1) Ez a törvény 1988. július 1. napján lép hatályba.

(2) A törvény végrehajtásáról a Kormány gondoskodik.

(3) Felhatalmazást kap

a) a Kormány, hogy

1. a szakirányú továbbképzés és az utánpótlás általános szabályait,
2. a kombinált fuvarozási tevékenység szabályait,
3. a közúti személyszállítási és árutovábbítási szerződések szabályait,
4. a közúti közlekedésbiztonság állami feladatainak teljesítéséhez szükséges pénzügyi forrásokat és azok felhasználásának módját,

5. a közúti közlekedési szolgáltatások és a közúti járművek üzemen tartásának általános szabályait,

6. a közúti járművek üzemanyag-felhasználása költségtérítésként elszámolható mértékének szabályait,

7. a közlekedési hatóság vagy hatóságok kijelölését,

8. a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának általános szabályait,

9. a közúti közlekedés szabályait,

10. a típusvizsgáló engedélyezésének részletes eljárási szabályait, a típusvizsgálóval kötendő hatósági szerződés tartalmát,

11. a közúti szállítványozási tevékenység szabályait,

12. a tranzeurópai közúthálózatnak a Magyar Köztársaság területén lévő alagútjaira vonatkozó biztonsági minimumkövetelményeket,

13. a közúti szállítást végző egyes járművek személyzetének vezetési és pihenőidejének ellenőrzésére vonatkozó szabályokat,

14. a 7500 kg megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó járművel történő közlekedés időszakos és területi korlátozására vonatkozó szabályokat,

15. a közúti áru fuvarozásra, személyszállításra és egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatok általános szabályait,

16. a veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésére vonatkozó egységes eljárás szabályait,

17. a közúti járművekkel kapcsolatos jóváhagyásokra, típusbizonyítványokra, műszaki vizsgálatokra vonatkozó adatok kezelésére és nyilvántartására vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét és az ellenőrzés részletes szabályait,

18. a veszélyes áru közúti szállítás biztonsági tanácsadó kinevezésének és képezésének feltételeit,

19. az útdíj alapjául szolgáló költségek felosztásának, valamint az útdíj számításának elveit, a díjköteles utak használatáért történő elektronikus díjfizetést lehetővé tévő rendszer bevezetésére, üzemeltetésére, az úthasználati díjak beszedésére, ellenőrzésére és behajtására vonatkozó részletes szabályokat, a 33/A. § (2) bekezdése szerinti útdíj fizetésére kötelezettek körét,

20. a 21. §-ban meghatározott bírság kiszabására jogosult hatóság vagy hatóságok kijelölését,

21. a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések körét, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét, a bírság kiszabásának részletes szabályait, valamint a beszedett bírság felhasználását,

22. a 33. § (3) bekezdése szerinti közreműködő igénybevételére vonatkozó szabályokat,

23. a 29. § (1) bekezdése szerinti elszámolás és vagyonkezelésbe adás részletes szabályait,

24. a vizsgáló állomás engedélyezésének részletes eljárási szabályait, a vizsgáló állomással kötendő hatósági szerződés tartalmát,

25. az e törvény szerinti szakértői tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a szakértői tevékenység bejelentésének és a szakértők nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a bejelentésre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a szakértői tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket,

b) a miniszter, hogy

1. a közúti közlekedési szolgáltatások végzésének, valamint az azokhoz használt járművek üzemben tartásának részletes szabályait,

2. az útügyi igazgatás eljárási szabályait,

3. az utak építésének és a forgalom részére való átadásának hatósági engedélyezéséről szóló szabályokat,

4. az országos közutak kezelésének szabályait és a helyi közutak kezelésének szakmai szabályait,

5. az utak forgalomszabályozásának és a közúti jelzések elhelyezésének műszaki és eljárási szabályait,

6. a közutak ellenőrzésének szabályait,

7. a közutak tervezésére és a műszaki tervezési jogosultságra vonatkozó szabályokat,

8. a közúti hidak nyilvántartására és műszaki felügyeletére vonatkozó szabályokat,

9. az útépítés felügyeleti ellenőrzés szabályait,

10. az útépítésre, illetőleg az út üzemeltetésére szolgáló anyagok, szerkezetek és berendezések műszaki követelményeit, valamint megfelelőségük igazolásának, továbbá ezen anyagok, szerkezetek és berendezések forgalomba hozatalának, felhasználásának, továbbá az újfajta építési módok (műszaki megoldások), technológiák, eljárások engedélyezésének szabályait, valamint az utak építésével kapcsolatos minőségi követelményeket,

11. a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeit,

12. a közúti járművek műszaki vizsgáztatásával kapcsolatos szabályokat,

13. a közúti járművezetők pályaalakmassági vizsgálatának szabályait, valamint a szakirányú továbbképzés és az utánképzés részletes szabályait,

14. a járműfenntartó tevékenység végzésének feltételeit, a szükséges eszközöket, berendezéseket és alkalmazott technológiákat, illetőleg a járműjavításhoz használt alkatrészekre, felszerelésekre, tartozékokra, tüzelő- és kenőanyagokra vonatkozó minőségi követelményeket, továbbá a járműfenntartó tevékenység bejelentésének és a

járműfenntartó tevékenységet folytatók nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a nyilvántartás vezetésének eljárási szabályait,

15. a gépjárművek vámkezelését megelőző vizsgálattal kapcsolatos szabályokat,

16. a nemzetközi forgalomban közlekedő gépjárművekre vonatkozó szabályokat,

17. az útépítési kivitelezési tevékenység szabályait,

18. a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályait,

19. a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-ai 3821/85/EGK tanácsi rendeletben foglaltak végrehajtási szabályait,

20. a veszélyes áruk szállításának és szállításra való feladásának szabályait a vonatkozó nemzetközi szerződésekkel összhangban,

21. a vonatkozó nemzetközi szerződések hatálya alá nem tartozó járművekkel történő veszélyes áru szállítás szabályait,

22. a közúti járművek újrafelhasználható alkatrészei szakszerű kinyerésének (bontásának) feltételeit, és e tevékenység végzésének személyi, dologi és szakmai feltételeit,

23. a közutak forgalombiztonsági szempontjai felülvizsgálatának (auditálásának) szakmai szabályait,

24. a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok alapján végzett közlekedési hatósági ellenőrzés részletes szabályait,

25. az alagutak tervezésének, kivitelezésének, üzembe helyezésének és üzemeltetésének részletes műszaki szabályait,

26. a 33. § (4) bekezdése szerinti eszközre vonatkozó követelményeket,

27. a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet, továbbá össztömeg-korlátozást meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló szabályokat,

28. a közút és műtárgyai tervezésére, építésére, valamint a forgalom biztonságát és forgalmi rendjét meghatározó technikai eszközökre, továbbá a közutak kezelésére vonatkozó műszaki előírásokat (Útügyi Műszaki Előírások),

29.

30. az e törvény szerinti járművezetői vizsgabiztosi, műszaki vizsgabiztosi, iskolavezetői, szakoktatói tevékenység folytatásának részletes feltételeit, az e tevékenységekre jogosító engedély kiadásának rendjét, az e tevékenységet végzőkről vezetett nyilvántartás személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá az e tevékenységekre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket,

31. a telítettség megállapításának módját,

c) a miniszter, a közlekedésrendészetért felelős miniszter és a környezetvédelemért felelős miniszter, hogy a közúti járművek környezetvédelmi felülvizsgálatával kapcsolatos szabályokat együttesen,

d) a közlekedésrendészetért felelős miniszter, hogy a közlekedésrendészeti intézkedések végrehajtásának módját,

e) a miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a közlekedési hatóság eljárási, felügyeleti és egyéb díjait, valamint a díjakkal az eljáró hatóság, illetve az irányítási, a felügyeleti és az ellenőrzési feladatot ellátó szervezetek közötti megosztása szabályait,

f) a miniszter, hogy a 18. § (7) bekezdésében, a 20. § (1) bekezdésében és a 29/A. § (1) bekezdésében meghatározott bírság kivetésének részletes szabályait és a bírság felhasználásának rendjét az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben,

g) a miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben

1. a külön jogszabály szerinti versenyzetési eljárásban kiválasztott, a külön jogszabály szerinti díjköteles utak használatáért díjszedésre jogosult szervezetet,

2. a díjfizetéssel érintett országos közutakat - ideértve az erre irányuló koncessziós szerződés alapján működtetett országos közutat is - vagy azok egyes szakaszait,

3. a 33/A. § szerinti használati díj és útdíj, valamint ezek megfizetésének elmaradása esetén a pótdíj, illetve a pótdíj megfizetésének elmaradása esetén a többletpótdíj mértékét,

4. a fizetés módját és feltételeit, valamint

5. a beszedett díj és pótdíj kedvezményezettjét - a Kormány által jóváhagyott elvek alapján,

h) a közlekedésrendészetért felelős miniszter, hogy a diplomáciai mentességet élvező képviseletek és személyek gépjárműveinek különleges rendszámmal való ellátásának, a rendszámok kiadásának és visszavonásának rendjét és feltételeit, továbbá a külföldön kiállított vezetői engedélyek használatának rendjét a külpolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben,

i) a közlekedésrendészetért felelős miniszter, hogy a közúti járművek vezetésére jogosító engedély, a törzskönyv, a gépjármű hatósági engedélye és jelzése gyártásának, forgalmazásának, kiadásának, használatának szabályait,

helyszíni elvételük és visszavonásuk feltételeit, az engedélyek és jelzések tartalmi, formai követelményét, valamint a megkülönböztető és figyelmeztető jelzés felszerelésének, engedélyezésének szabályait, használatuk és visszavonásuk rendjét,

j) a miniszter, hogy a közlekedésrendészetért felelős miniszterrel és az adópolitikáért felelős miniszterrel együttesen - a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszterrel, valamint a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterrel egyetértésben - a közúti árufuvarozásra, személyszállításra és egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértésével kapcsolatos bírsággal összefüggő hatósági feladatok részletes szabályait,

k) a miniszter, hogy az elektronikus hírközlésért felelős miniszterrel, az energetikáért felelős miniszterrel, a vízgazdálkodásért felelős miniszterrel, valamint az építésügyért felelős miniszterrel egyetértésben az utak más nyomvonalas létesítmény által történő megközelítésének, keresztezésének részletes szabályait,

l) a miniszter, hogy a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzésére és vizsgáztatására vonatkozó szabályokat az iparügyekért és a kereskedelemért felelős miniszterrel egyetértésben,

m) a honvédelemért felelős, valamint az egyes rendvédelmi szerveket irányító miniszter, hogy - a közlekedésért felelős miniszterrel egyetértésben - a Magyar Honvédség, a nemzetbiztonsági szolgálatok és a rendvédelmi szervek személyi állománya, járművei és magánújtjai tekintetében az eltérő rendelkezéseket rendeletben állapítsa meg.

(4) A Kormány a (3) bekezdés *a*) pontjában, a miniszter pedig a (3) bekezdés *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadott jogszabályban a járdákra és azok tartozékaira e törvénynek az utakra vonatkozó szabályaitól eltérő rendelkezéseket is megállapíthat.

(5) Felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete - fővárosban a fővárosi közgyűlés - hogy rendeletben állapítsa meg a várakozási területek tekintetében

a) az egyes díjköteles várakozási területeket, valamint azok kategóriáját,

b) várakozási területenként vagy kategóriánként a díjköteles várakozási időszakot,

c) a fizetendő várakozási díj mértékét,

d) a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamát,

e) a díjfizetés alól mentesítettek, valamint a kedvezményes várakozásra jogosultak körét, a kedvezményes várakozási díj mértékét, azzal, hogy a kedvezményes várakozásra jogosultak körének bővítésére a kerületi képviselő-testület jogosult.

(6) Az e törvényben meghatározott díjat, pótdíjat és bírságot - a 9/C. § (1) bekezdésében, a 15. § (3) bekezdésében, a 15/A. § (1) bekezdésben és a 15/C. § (1) bekezdésében és a 33/A. §-ban meghatározott díj és pótdíj kivételével - a fizetés elmulasztása esetén adók módjára kell behajtani.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

49. § (1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) az Európai Parlament és a Tanács 561/2006/EK rendelete (2006. március 15.) a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, 15. cikk, 18. cikk, 19. cikk (1) bekezdése, 21. és 22. cikk, 27. cikk 2. pontja;

b) az Európai Parlament és a Tanács 715/2007/EK rendelete (2007. június 20.) a könnyű személygépjárművek és haszongépjárművek (Euro 5 és Euro 6) kibocsátás tekintetében történő típusjóváhagyásáról és a járműjavítási és karbantartási információk elérhetőségéről, 13. cikk.

(2) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 1999/62/EK irányelve (1999. június 17.) a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról, 2. cikk *b*) és *c*) pontja, 7. cikk (2) bekezdésének *a*) pontja, (3)-(4) és (9)-(10) bekezdése, 9. cikk (2) bekezdése;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2002/15/EK irányelve (2002. március 11.) a közúti fuvarozásban utazó tevékenységet végző személyek munkaidejének szervezéséről, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvénnyel és a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvénnyel együtt;

c) az Európai Parlament és a Tanács 2006/22/EK irányelve (2006. március 15.) a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályokkal kapcsolatos 3820/85/EGK és a 3821/85/EGK tanácsi rendelet végrehajtásának minimumfeltételeiről és a 88/599/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről, 2. cikkének (1) és (2) bekezdése;

d) az Európai Parlament és a Tanács 2006/38/EK irányelve (2006. május 17.) a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló 1999/62/EK irányelv módosításáról, 1. cikk 1. pont *c*) és *e*) alpontja, 1. cikk 2. pont *a*) és *e*) alpontja, 1. cikk 7. pont *b*) alpontja.